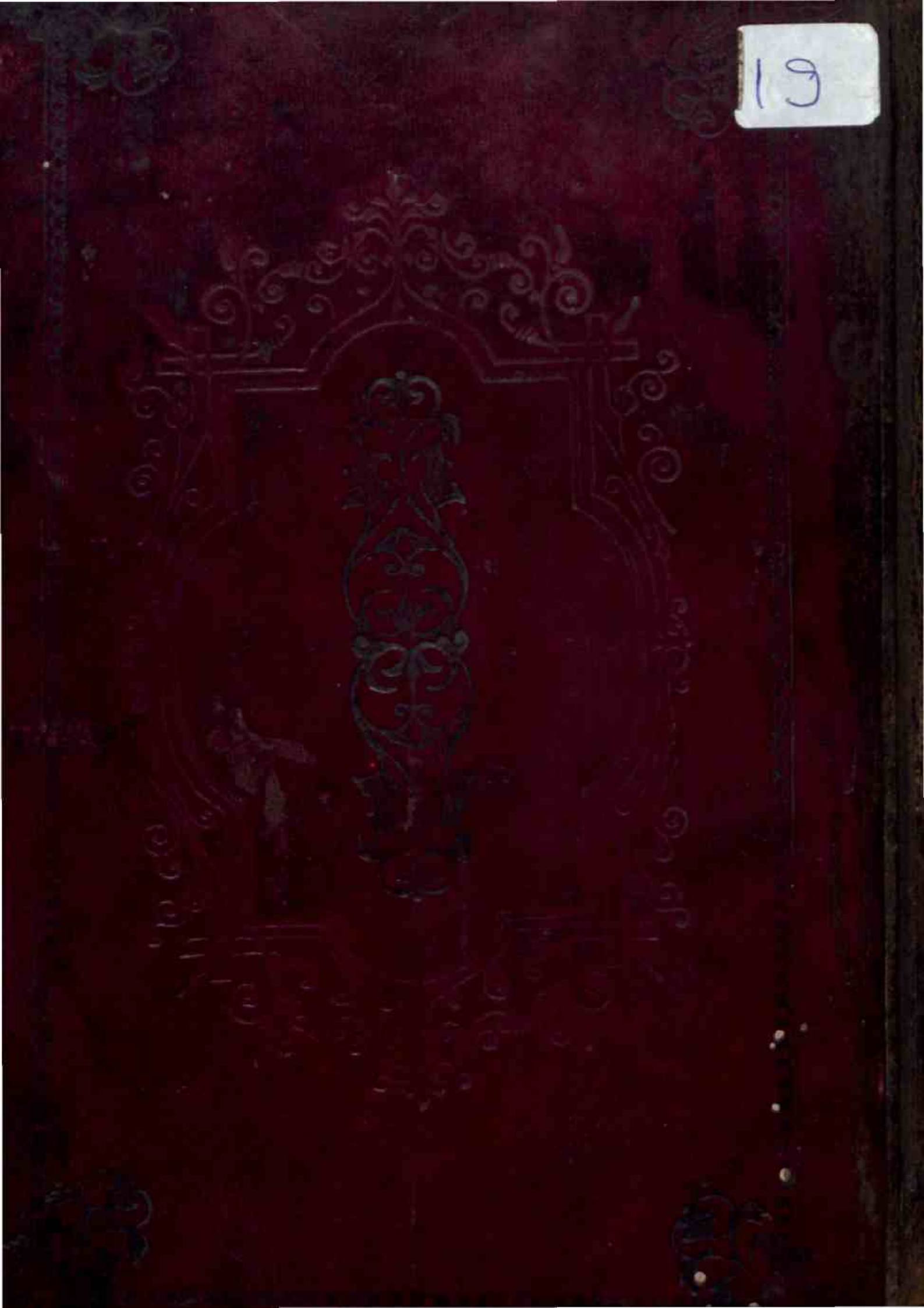
19



"أصول الحكم في نظام الأمم" ابراهيم متفرقة، دار الطباعة العامرة استانبول ١١٤٤، ٤٨ق، (٢٠×١٣سم)، طباعة ابراهيم متفرقة.

19

يبحث ابراهيم متفرقة في هذا الكتاب عن أسباب تفوق الكفرة في الحروب على المسلمين وأسباب انهزامهم، كما يتعرض للاهمال والتراخي الباعث على العصيان عام ١٧٣٠. ويقدم بعض المقترحات، لا سيما في المجال العسكري للسلطان محمود الأول. ويشير إلى ضرورة إعادة النظر في البنية الإدارية للدولة العثمانية ويتناول أسس تطبيق ذلك بطريقة علمية.

IRCICA LIBRARY
IRCICA
ISTANBUL 1980

IRCICA LIBRARY
İSTANBUL

Reg. No: 060834

Class. No:





بسم الله الرحمن الرحيم وبه نستعين

حمد وثنا وشكر بى انتها اول مالك الملك والملكوت صاحب الكبرياء والجبروت تقدس وتعالى دركاهنه سزايان دركه تدبير نظام عالم وتنظيم امور بنى آدم انك ارادت عليه سنه منوط وتعديل وتسويهٔ احوال امم مشيت ازليه سنه موقوف ومربوط در ودرود بى پايان اول پيغمبر آخر زمان دولتپناه اهل ايمان جنابنه سزاوار درکه قانون سياست شرع مبينى اصلاح مزاج دولته سند كافى طب نبويسى اولان سنن سنيه سى تصحيح قواى قواعد دين وملته دواى وافيدر وترضيه و تعظيم آل واصحاب نصفت نصابه لايقدركه مسلك حميت انصافلرينه سلوك تقويم كاركاه ملكه دستور ابدى وآثار ميمنت احتوالرينه تمسك تمشيت

امور

امور جمهور ده ممد سر مدی اولمق حقیقدر اما بعد
یوکلیل اللسان عبد عاجز قلیل الاستطاعه بنده ٔ ناچیز
المحتاج الی رحمة ربه العزیز بازار جوهر یا نده سز اوار خریدن
وفروختن اوله جق نقد دن خالی واتحاف دلیران میدان
عرفانه شایسته تحفه دن عاری همان سطوت سلطنت
شهنشاه کشور آرای وصولت دیده ٔ مکارم دستگاه
خسروانی برله فخر ومباهات مقصد اعلا ومطلب اقصای
مور مقدار لری اولوب ظل ظلیل جناح حمایه وسایه ٔ
ساپبان صیانت پادشاهانه لرنده غدر اصحاب شر وشور دن
وتطاول دست اصحاب اغراض وشقادن آسوده و غنوده
اولدوغم نعمت جلیله نك شکر ونشری فریضه ٔ ذمت
واجب الاذعانم وقیام عمر ودولت ودوام شان وشوکتلری
دعوانی فی النهار واللیالی واجب العهده لازم الاشتغالم ایدوکن
امعان وادراك ایله زاویه ٔ عزلتده منزوی وکوشه ٔ وحدتده
منطوی فراغ بالم حسب حالم اولمشیکن ناگاه هجوم لشکر
جرار وبی شمار افکار ایله ملك وجود ناتوان لرزان ونار غم والمو
اکدار ایله پوته ٔ دل ودرون سوزان وهیجان اولوب تاریخ هجرت
نبویه ٔ علیه اکمل التحیه بیك یوز قرق اوچ ساله وسال مطلع
آفتاب دولت روزافزون عثمانی دور تیوز قرق دورده بالغ

اولدقده سنهٔ مرقومه نك ایام پر ملالی خلالنده پی درپی
بو دولت علیه ده وقوع بولان فتنه اسبابی تفکرنده و بو حکمت
خفیه علی تفرمسنده وحقیقت مأ لی ادراکنده عقل ناتوان
پیچ و تاب واضطرابله دیجور حیرتنده عاجز قالوب وکلاء
دولتك وارکان واعیان دیوانك قانون سیاستده قصور وامور
مهامه همتده فتور وحل وعقد مبهمات مملکتده تکاسل
وتهاون وهر حالده بصیرت واحتیاط لازمهٔ حال ایکن مسامحه
وغفلتلرینه حمل ایله جان ودلدن تأسف وکاه برموجب
عادت الهیه ومقتضای طبیعت کونیه واقتضای تمدن
بشریه نظام عالمده خلل وانتظام احوال بنی آدمده زلل
ظهوری مقرر اولوب بو دولت علیه مزاجنده علایم انحراف
وطبیعت وقواسنده آثار انقلاب وعلت ضعف طریان ایلمك
احتمالی تشویشی ولندیشه سیله متلون واحوال انامده
مغایرت وطبایع ناسده فساده میل ورغبت غالب کورنمکله
متکدر وکاه فن محاضراته مراجعت وکتب تواریخه مسارعت
برله امم افدمین وسلاطین وملوك پیشین احوالی فی الجمله
تتبع اولندقده میان دول اسلامیانده باتقدیر ملك القدیر
وقوع بولان تبدلات وتغیرات واختلافات واختلالات
مرادا وکرارا تجدد احکام دین ودولت وتقویهٔ بازوی

سلطنت

سلطنت وتحکیم بنیان قواعد شریعت و تنظیم امور
ملك وملت وترفیه احوال رعیت واحیای سنن سنیهٔ نبویه به
وسیله اولدوغی معنای مسرت ارتسامه دخی ظفر میسر
واطلاع مقدر اولمله ملك دل ویران برمقدار باران سکونت
وار ام ایله تازه عمارت بولوب باخصوص سیب امن وامان
خلیفهٔ زمین وزمان پناه اهل ایمان شوکتلو وکرامتلو
پادشاه آل عثمان السلطان ابن السلطان سلطان محمودخان
بن سلطان مصطفی خان بن سلطان محمد خان ولی نعمتز
ورأفتلو ومروتلو افندیمز ابد الله دولته واید سلطانه واعز
انصاره ودمر اعدائه حضرتلرینك عون وعنایت جناب
واهب مطلق وفیض فیاض علی الاطلاق ایله مطلع خلافت
دائم القراری ودیباجهٔ سلطنت ابدی الاستمراری قهروتدمیر
اهل بغی وطغیانه وازاله غبار وحاشاك ارباب فساد وشقایه
مصروف اولان همت رستمانه لریله معنون اولمق امر
جلیل الشانهٔ تأییدات بنیان دین ودولت علایمندن نشأ
وتجدد وتشید قوای بخت سلطنتدن نمونه اولمق امیدیله
مهما امکن خاطر فاتری جمع وکتب تواریخ مفادی دلالتیله
وام سالفه سرکذشتلری ارشادیله قدیم الایامدن برو
سلاطین وملوك ملکنده ظاهر وده ومعنانده حدوث

فتنه یه بادی خلل وتغیر احوال ناسه مؤدی ذلل وسد
باب فساده وتجدید قواعد نظامه موصل وتأیید بنیان
انتظامه متو اصل اسباب وعلل خاطر حقیر ه لایح وصدر
قاصر الدرکه شرح وسانح اولدوغی مرتبه ایما واشارت
باخصوص طوایف نصاری برملت پرنکبت واهالیٔ
اسلامه نسبت قلت وطینت وجبلیتده ضعف وحقارت
اوزره ایکن برمدتدن برو عالمه انتشار ایله نیچه نیچه ممالکه
استیلا ودولت علیهٔ قاهرهٔ عثمانیه عسکرینه دخی صورت
غلبه ده کورندکلرینه دخی باعث وبادی حالات واسباب
وعلل وآلات نه ایدوکنی فهم وادراکده وبوحکمت غریبه یه
انتقال واطلاعده دامن غیرت عاجزانه میان سعی
واجتهاده بنده وانکشت تحیر دندان تفکره نهاده قلنوب
بوکونه آرزوو اشتیاقده شاهد دلارام مرام وقوف واطلاع
منصهٔ مقصوده جلوه کرورونما اولورامنیه سیله لسان
لائین ایله آشنالق تقریبیله عهد بعید وزمان مدید طوایف
مرقومه نك کاه تاریخ کابلری وکاه ترتیب وتنظیم عسکرلرینی
جامع دواوین قانونلری وکاه حرب وقتاله متعلق امور
مهاملرینی حاوی مجلداتلری نظر ومطالعه وکاه اجناس مختلفهٔ
ناسدن ارباب معارف واصحاب وقوف اموردیده کارازموده

عقلا وحکما واجناس ضابطان لشکریانیله طریق مدارا
مراعات اولنوب مکالمه وموارعه وبونضاحه نك مأخذنده
سفلیت زمین وجابه اعتراض اولنمیوب دروکوهر صاندوغم
اصداف واحجارنه یرده بولنسه اختیار اولنوب اخذ
وحوصلهٔ عاجزانه ده حرز وحفظ اولنوردی بالاخره
تازیانهٔ غیرت سمند همت عاجزانه یی سوق ایدوب مأل
مفاد مطالعه ومعنای مستفاد محاون تلخیص وتنقیح
اولنوب بوجمله دن مختار ومنتخب اصول حکمدن وآرای
مأمول الرزانه واقوال ملحوظ الاصابه دن نظام عالمه وانتظام
امورانامه وقیام ودوام بنیان دولته دائر لدی الاصحاب مجرب
ومشهود عند العقلا مسلم ومعهود متفق علیه معتمد الیه
برقاج ماده یی حاوی ابواب وفصول تحریرینه مبادرت
وبرمجله تسویدینه مسارعت اولنوب ایام سلطنت میمنت
مقرونلرنده مأمول الحصول مصنفات عدیده نك اولی
اولمغله تیمناوتفألا نامنه اصول الحکم فی نظام الامم دینلدی
بعد الاتمام خاکپای بلبند اقتدار شهریاریٔ مکارم دستگاهه
کستاخانه احضار واتحافه اجتسار اولنوب عین عنایتاریله
منظوربیولمق مرجودر اولاکه اعیان اصحاب دیوان وارباب
ایوان سلطانه مأل ومفاد ندن استفاده میسر ومضمونیله

عمل مقدر اولوب عنایت حق ایله عالمده اثار وثمراتی باهر
وانواع خیر وبرکاتی ظهور ایلیه امین باب اول عسکرده
وجوب نظام وحسن نظامدن تولد ایدن منافع بیانندہ در
باب ثانی اجمالا فن جغرافیا منافعی بیانندہ در بعد هذین
اعدای دین ودولت اولان کفار دوزخ قرارك احوال
واطوارینه وقوف واطلاع بهرحال لازمهٔ ذمت علو همت
وعند اصحاب البصائر والتجربه اهم مهام مشاتمه والزم لوازم
مطارده بلکه اوضح وسائل غلبه اولمغله باب ثالث اولق
اوزره ملوك نصاری لشکرلرینك اصنافی وطرز وطور
وترتیبلری وحضر وسفرده وقتال وجدالده اعتیادایلدکلری
قوانین ومراسم حربیه لری بیان اولنوب مواد مرقومه نك
هر برنده بیچه بیچه فصول ایراد وعمدهٔ مرامه وصولده بسط
مقدمه قلندی فصل اول دربیان لزوم الملوك والسلاطین
ووجوب وجود الحکام بین الانام برمقتضای حکمت طبیعیه
تمهید علوم هیئت راسخلری واستار حکمتك کاشفلری
براهین هندسیه ایله کشف وتحقیق ایدوب عنصر تراب
ومادن عبارت اولان دنیا برمدور طوپ شکلنده ایدوکی
تعیین وغربه توجه ایله شرقدن کلن سفینه لر بومعنایی
بالمشاهده تأیید وتمامادوارض طولا وعرضا سیر معتدل

ایله بیك سكسن قوناق مسافه اولدوغن مساحه ایله
تعیین وطوب زمینك فوق وتحتی حقیقتده متعین اولمیوب
جو هواده معلق هرطرفدن قرنجه اوشمش اوتورشمش
قارپوزمثللوكرهٔ ارضك هرجانبی ذرارئ نوع انسانه مسكن
وابنای بشر ایله مالا مال اولدوغین تحقیق ایتدیلر بعض
كتب اخلاق وحكمده سلك سطوره كشیده قلندیغی سیاق
وسباق اوزره چون اول قهرمان قدرت یزدانی بوكونه
صورت بدیعه ده كمال قدرتین اظهار ایتمك مراد ایلدی
مقتضای حكمت لم یزلی جماعت افراد انسانی اماج نیو
احتیاج وهدف سهم درد وبلا قلوب اجل مسمی بقاسنه
دخی تعلق وبالطبع ذوائلرنده مدنیت مركوز قائمعله فلاجرم
طالب اجتماع وهر بری برجهتله آخره محتاج تدبیرمعیشتلری
بی معاونت محال وبقای شخص ونوعیلری بی مخالطت
ومشاركت ممتنع وهرجهتله محتاج اختلاط واجتماع اولدیلر
ولكن اختلاف مشارب و تباین آیین ومذاهب اولملریله
بعضی بعضنه زور وقوت سببیله ومال ومكنت حسبیله
غالب وهر آیینه غالب مغلوبی ربقهٔ اطاعته چكمكه
طالب واكثر حاصلات غیری بی حوزهٔ تصرفه كنورمكه
راغب وكندویه لایق اموردن غافل ومتابعت هوا

ومطاوعت نفس ووغایه مائل اولوب اشکال عناد وانتزاع
عرق نزاع وارتفاع فساد ایچون افراد انسان میانده خلاصهٔ
علم حکمت ونقاوهٔ دانش ومعرفت اربابی حاکملر وسایسلر
لابد درکه ماهر حکمت عملیه اولوب مداریٔ سیاست اولان
رعایت قانون عدالته رغبتلریله هرفردك اخردن دست
درازین کوتاه وتصرف ماعدادن یدتعدیسن ممنوع قلوب
کندوحقنه راضی وقانع قلارلر وبو قانونك معینی وبوتدبیرك
مبینی برفرد کامل ومؤید وفرستادهٔ حضرت عزتدرکه
حکمای کزین اکاناموس اکبر وعلمای دین رسول وپیغمبر
دیرلر وقانون اوامر ونواهیٔ که فی الحقیقه صابون دنس
معاصی ومناهیدر مصلح احوال عالم ومعدل هواء بنی أدمدر
واول واضع قوانین شریعت مطهره اولان پیغمبر دارالملك
أخرته عزیمت بیوردقده اجرای قواعد دین واصلاح امور
مسلمین ایچون فلاجرم برحاکم عادل وقاهر لازمدرکه مراسم
اوامر ونواهیٔ پیغمبری محافظه ایدوب قوانین سیاسته
کماینبغی رعایت قلنه تاکه هم فرق ملت افسر دولت ایله
سرفراز وهم لباس سلطنت طراز اعزاز شریعت ایله مطرز
اولهکه الدین والملك توأمان فعلی هذا وقتاکه اقتضای تقدیر
ربانی نوع انسانی الی اجل مسمی بقاسنه تعلق ایدوب امر

معاشنده دخی غیری مستقل بلکه مدنی بالطبع اولوب ابناء
جنسی ایله معاوضه ومعامله یه محتاج اولدی ایسه کنجور
خزانهٔ قدرت شفقة لعباده الضعفاء کاه پیغمبر
وکاه رسول وکاه انلره خلیفه اولور حاکم قاهر وعادل
ارسال وتعیین برله تنفیذ احکام شریعت غرا وتنظیم امور
ضعفاده عادتن بووجه اوزره اجرا وحکمت باهره سیین
بوصورتله دخی اظهار اتمك مراد ایدوب روی زمینده موجود
طوایف متعدده واجناس متنوعه وامم کثیره بوقانون
حکمت اشتماله بالطبع میل ورغبت وبواقتضاء تقدیرلم یزله
خواه ناخواه تسلیم کردن اطاعت ایله فوج فوج موج موج
اجتماع واتحاده مسارعت وهر جماعت برملکه تابع وامرینه
منقاد ومطیع ونهییله منهی ونظام وانتظام امورلرنده رأی و
تدبیرلرینه تابع اولوب بوسیاق وسباق اوزره تداین
واجتماع برله وجه ارض ده دلالت شرع وعقلیله بیچه بیچه
دولتلر قوردیلر وخلفا وسلاطین وملوك وخواقین
وأکاسره وجواسر وسائرنام وشان وعنوانیله بی شمار
حاکملر تعیین ایتدیلر فصل ثانی در بیان ارای حکمانی تأسیس
قواعد الدول ضمیر منیرلرایله اخبار وناقلان حوادث وآثار
روشن واشکار درکه سلاطین وملوك عالم وحکام بنی أدم

ادیان ومذاهب وآیین ومشارب جهتیله مبایئت واختلاف
اوزره اولوب مراتب اعتباریه لری دخی تفاوت اوزره قالوب
ضبط وربط وفتق ورتق امور ناس طرز وطور اخره افراغ
ایله بنیان دولت وبناء جمهور جمعیتلری دخی بری برلرینه متغایر
ومتباین اساس ایله تأسیس اولنمشدر وبو بابده جمهور حکما
اقوالی اوچ حکیم عظیم الشانك رأی وتدبیر لرینه راجعدر
اولا مذهب افلاطوندر واول دیمشدرکه خلق برعاقل وعادل
پادشاهه بیعت واطاعت ایدوب یابع اولق کرك وباجمله امور
دولتلرینی انك رأی وتدبیرلرینه تفویض وسپارش ایله
یدینه استقلال ویروب حکمنه راضی اولق کرکدر
وبو مقوله دولت وسلطنت لسان حکمای یونان ولائینده
مونار خیانامیله شهرت بولوب اکثر سلاطین روی زمین
بورأی اوزره واقع اولمشدر وبو صورتده نسب عالی اولق
ممدوح ومعتبردر ثانیا مذهب ارستطالیس درواول دیمشدرکه
سلطنت تدبیری اعیان دولت الده اولق کرکدر بوسیاق
اوزره که ایچلرنده بری جمله یه رئیس اختیار اولنوب غیریلر
تدبیر ومشورتده مشترك قلنه تاکه برکسنه حسب ونسبله
تعظم وتفرد ایدوب مستقل اولمغله قانون عدلدن عدول
محذوری لازم کلمیه وبونوع دولتنه لسان حکمده

ارسطو قراسیا تسمیه ایدرلر قراسیا لفظی حکمت معنا سنه
عامه تدبیر اعیان دیرلر حالا وندیك دولتی بو قاعده اوزره در
ثالثا دیموقراطیس در واول دیمشدرکه سلطنت تدبیری
رعایانك اولق کرکدر تا که کندولرندن ظلمنی دفعه قادر اوله لر
وبو صورتله طریق تدبیر اختیار در مثلا هراون قریه خلقی
ایچلرندن برر ایکیشر عاقل ومدبر ظن ایلدکلری آدمی انتخاب
واختیار ایدوب ومحل حکومت اولوب دیوان قوریلنیره
کوندره لر انلردن اون قریه خلقی مختارلری دخی ایچلرندن برر
آدمی انتخاب واختیار ایده لر واون جمله نك مختاری اون ادم
جمله سی بواون شخصدك تدبیرلرینی قبوله ا تفاق ایتمش اولور
اون کسنه برسنه دیوانده اوتورو ب حل و عقد امورینی
کوره لر سنهٔ آتیه ده اسلوب سابق اوزره اون کسنه دخی اول
اختیار اولنوب سنهٔ سابقده حکومت معزوللرینك
محاسبه سنی کوره لر غدری ظهور ایدرسه حقلرندن کلنه بو
اسلوب اوزره اولان دولته دیموقراسیا دیرلر یعنی دیمو
قراطیس رأینه منسوب حکومت در عامه تدبیر محارین دیرلر
حالا فرانسه وانکلتره دولتلری بو قاعده اوزره در وبو ذکر اولنان
قواعد ثلثه سائر ملل وادیان ملوکنده عموم اوزره جریان ایدر

فصل ثالث در بیان احتیاج الدول فی بیان احکام دولتهم

وبقاء نظام احوالهم الی ترتیب عساکرهم روی زمینده تخت
نشین اولان ملوك وسلاطین وحکام وجه محرر اوزره
مقتضای شریعت وحکمت وافتضای طبیعت ومدنیت و
بشریت ایله تعیین وتبیین ومقدور ومقدارلری مرتبه ده
نیچه ممالك وبلاد وامصاری حاوی بر رقطعه ملك ید تصرف
ودست استیلا لرینه عاید وراجع اولوب نیچه نیچه کشور
تعیینی ایله نیچه نیچه دولت متعین اولدی حکام ومتصرفلری
دخی علی قدر مراتب اعتبارهم کمی سلطان کمی خان کمی پادشاه
وکمی پادشاه کمی ملك کمی قیصر وبرمقتضای السنهٔ
متنوعه القاب واسماء کونا کون وضع وتعیینی ایله دفاتیر
سیاسیه ومنشور ریاسیه لری معلم ومعنون اولدی انجق
افراد بشر ده طمع مرضی جبلی وملك دیکرانه تعدی
ودست تطاول فسادی ملوك وخوافین وسلاطین
وحکام سائره نژاد نده دخی جاری اولوب هر فرد ملك ودولتنی
اخرك استیلا ستدن محافظه یه محتاج اولمغله لاجرم هر
صاحب ملك وملت ومالك کشور ودولت کندو خلقندن
ویاغیریدن حربه وضربه قادر وپیکار ووغا یه مستعد بر
کروه ناسی محافظهٔ ملك وملت ودفع دست تطاول عدوان
ومنع مداخلهٔ دیکران مصالحتی ایچون انتخاب وافراز

ایدوب کندوسنه عسکر اتخاذورسم وقانون حرب وقتال
اوزره تنظیم وترتیب وآلات حربله تجهیزایدوب بوخصوصده
جاری تقید تام بقای ملکه وقیام دوام دولته علت مستقله
عد اولنه کلمشدر بوحالدن غافل وبوکونه مهامدن عاطل
ومسامحه یه جواز ویرنلر لامحالة ملك ودولتدن ال یویوب
نکبت وندامت حرمان ولم ینفعهم الندم مضمونه واصل
اولدقلری مستغنی عن البیاندر فصل رابع دربیان احتیاج
ملوك وسلاطین پیشین فی افراغ جیشهم الی هیئت نوع ما
ومراعات صورة مافی المقابله فن جلیل القدر تاریخ ایله
شرفیاب اولان اصحاب استقصایه وسوداکران اثار
روزکاروطالب اخبارایام عالم اولان ارباب دقته خفی دکلدرکه
ابتدای ظهورنوع بشردن تابوزمانه کلنجه روی ارض ده میان
امم وملله حروب وقتال وجنك وجدال درکاروبوکون
فسادعالمی سفك دما وتلف نفوسدن بروقت وزمانه
خالی اولیوب دول وملك بعضیلری واجناس ناسك
نیچه لری مجرد جرمنافع دنیاورفع مضرت دیکرلن سوداسیله
امر خطیر کارزاری مرتکب اولمشلردرانجق ارباب ادیان
واصحاب ایماندن نیچه لرجانب شرعدن غزاوجهادایله مأمور
اولوب فی سبیل الله سعی وکوشش ایله احرازسعادت

دارین همیشه کارلری وبو فضیلت ضمننده بذل وجود ایله
تحصیل توشهٔ اخرت دمادم فریضهٔ ذمت پیشه لری
اولمشدر علی کلا التقدیرین حرب وضربه صواش وجنکه
متعلق ومباشر اولان طوایف عسکر اجناس ناس میانده
دفعالالتباس برهیئته افراغ اولمقده مضطر وبرشکل ایله
مشکل وجسم جیش برکونه ترتیبه مراعات ایله وقانون
وقاعدهٔ وغاوغوغایه تشبثده مجبور ومحتاجلردر سلاطین
وملوك پیشین عسکرلری وجنکلری نه هیئت ایله متعلق
ونه صورت ایله متصور اولدقلری تواریخ اشنالرینه وبوقن
جلیل دانالرینه خفی ویوشیده دکلدر فصل خامس دربیان
هیئت جنود ملوك پیشین وصورت قتالهم پس امور ماضیه یی
رعیت واهم سالغه نك علم وخبرینی متضمن اولان دواوین ودفاتیر
منطوقه سی دلالت ایدرکه ملوك سالفه نك عسکری ملوك
زمانه عسکری کبی اولیوب طور وطرز اخرایله معسکر
اولورلردی مثلا بش بیك اون بیك اللی بیك یوز بیك ویا زیاده
ونقصان افراد بشردن مرکب برکروه ناس بر یره جمع
اولوب برجسم اولورلردی بعده یمین ویسار ووسط اعتباریله
وچ قول اولوب یعنی صاغ قول صول قول اورته قول
ابرلرینه متصل ایکی جناح ایله برجسددن کنایه طیرلند

پروازکبی برهیئت ایله منتهی وسواری وپیاده بری برندن ایرو
تجمع ایله نجسد ایدوب سواری وپیاده کروهی باشقه
باشقه طوروب مهما امکن اختلاط دن دخی تحاشی
واجتناب اوزره اولورلردی صاغ قوله وصول قوله امور دیده
کارازموده لسان عسکریله استشنا اعتبار ورتبه جهتیله دخی
عزیز قوم اولان رجالدن نافذ الکلام مدبر ضابطلر تعیین
اولنوب جناحین عسکرینك تدبیری اموری انلره سپارش
اولدقدن صکره حال ومقامه کوره امر ونهی اخبارینی افهام
وتفهیم وایصال وتبلیغه قادر واجناس عسکری وضابطاتی
تشخیصه مستعد وچابك وچالاك فرهنکلر وچاوشلر دخی
تعیین اولنوب جناحین مدبرلرینك معیتلرینه ضم والحاق
اولنورلردی وبونلردن غیری جناحینده موجود اولان افراد
عسکریدن هر فرد یرنده قائم وثابت پیش وپسه ویمین
ویسار حرکت وجولان ایله نظامه خلل کلمامك ویافران
سبیل بولمامق ایچون عسکرك صفلرینی تصفیه وتعظیم و
ترتیب امر مهمنه واقف وساعی ومقدم وحرکت وسکونلرینه
وسرعت وبطوءلرینه وهمتده خواهش وفتورلرینه وامداد
واعانته احتیاج ویاعدم احتیاجلرینه ناظر وعارف ضابطان
دخی تعیین اولنوب جناحین مدبرلرینه بوطرفله تقویه

ویرلردی بونلردن غیری جناحینده واقع عسکر طائفه سنك
جماعت جماعت ایچلرنده اولق اوزره ضابطلری وسنجاقدار
وبیراقدار ومعتادلرینه کوره مألوف اولدقلری سائر صغار
وکبار ضابطلری علی مراتبهم متعین اولوب نفرات وضابطان
مشخص ومفرز و متعین اولمق لازمه‌ٔ طا للری اولمش ایدی
جنود جناحین بوهیئته افراغ اولندقده جسد جیش
مقامنده اولان وسط صاحب عسکر اولان ملك ویاسلطان
ویاپادشاه ویااتلرك سپهسالاری ویاسر عسکری ویا وکیل
مطلقی اولوب جمله نك مقتدی به سی اولان سردار
وسپهسالارن جای قیام وارامکاه ومحل قرارکاه اولوب اول
دخی قپوخلقی واجناس عسکردن زیاده سیله معتمد ومعتبر
ومشکل وملبس ومسلح وجود سردار حفظنده غیرتکش
ومال وجانیله اوغورنده فدا اولمغه دمکش صداقت
واستقامت پیشه بربلوك عسکر معینینه مخصص اولدقده
کندوسی وبوکروه ممدوحی روح جمله‌ٔ جیش اولوب وسط
عسکرده ولکن امین محلده قائم ورجال دولتدن عاقل ومدبر
امورديده کارازموده مجرب الامورحال عسکره وطرز وطور
جنك ووغایه واقف نافذ کلام قوی القلب صداقت
واستقامت نشان قومی عزیز لرندن ارباب مشورتدن

نتیجه لرینی معینه ضم ایدوب اتفاق ارالریله حرکت وسکون
ویمین ویسار نظارت ایله وقوع بولان مشکلات ومبهمات
حلنده انلرك رأی وتدبیرلرینه جابجا مراجعت ایله بوامر خطیره
مباشر اولورلردی وکذلك فرهنك وچاوشان مثالو بر
مقدار سبق رفتار عسکر بی قرار وسط جیشده روح جمله
مثابه سنده اولان سپهسالار معینه موجود بولنوب اطراف
واکنافه ویمین ویسار وقدام وخلفه مقتضی اولان
اوامر ونواهی وتنبیهی ایصال وابلاغ ایچون حاضر واماده
ومقام خدمتده استاده منتظر امر واشارت اولورلردی وجه
محرر اوزره عادت ایم پیشین اوزره جنك وستیزه امـــاده
وحاضر خصمیله مناوحه ومناورده ومقابله ومقاومته مباشر
جیش جسارت پیشه قرتال قوشی کبی جسم واحد ایکن
همانکم قصد پرواز ایله ایکی قنادین اچوب یعنی صاغ وصوله
اچیلوب طولانی جدار هیئتنده برصف اولوردی ولکن
زیرده مسطور اولان ترتیب جدید عسکری اوزره قاعده
هندسیه ایله طرح اولنوب صفلری کمال تنـــاسب
وتساوی یه مراعت برله مضبوط ومنتظم وخط کبی
مستقیم وهر محله عرض وعمقی مساوی اولمیوب طوایف
عسکر بری برلرینك قفالرینه پیوسته وپیوندختم رختم

وبی نظام بعض محلده قلت وبعض محلده کثرت وکمال ثقلت
وازدحام ایله بری برلرینك اوچکه سنه بصارق بر دشمن
مواجهه سنده وجه مشروح اوزره صف ناموزون شکلنه
کیروب طوررلردی بعده اهسته اهسته حرکت ایله ایکی
عسکر بری برلرینه قریب اولوب قدر مشترك مابینی فصل
ایدر برمقدار مسافهٔ میدان باقی قالدقده شمشیر تیز تأثیر
غلافندن شجررماننده پنجه پنجه مردان شجاعت نهاد
شیرژیان نژاد صفدن ایریلوب مردانه چکلوب رستمانه
میدانه چکلوب قارشوده خصمك دخی حالی بو صورتده
اولمله انلردن دخی دلیرودلاورجست وجسور صحیح الاعضاء
قوی القلب اولان فارسان وپیادکان بهادران مقابله
ومدافعه یه مبادرت وروبرو ومقاتله یه مسارعت برله سل
شمشیر وتشبث سنان وکرز وحربه و هشت وخنجر وتیر
وکان وجنه وسائرمألوف اولدقلری آلات حربه ال اوروب
بری برلرینه حمله وهجوم وملاطم الامواج مدجزر دریای
عمان بی امان مانندی کاه اقبال وکاه ادبار وصیت وصدای
صدمه وغریوانین افاق کیروغبارسمند شهاب رفتارلری
عیوقه پیوسته ولوله انداز صدای هل من مزید ایله بازار
کارزارکارکذار ووغایه رواج بولدوروب اول بازار پراشتهارده

نقد سیم وزر یرینه حدید و پولاد و شمشیر تیز و سنان دلستان
ایله جان الوب جان و بر ردی اصول صفدری علی حاله قیام
و ثبات ایله بو طرز و طور نوبت بنوبت مداومت ایدر ردی کاه
برنوبته غالب و مغلوب معلوم اولوب دعوالری برطرف
اولوردی کاه دور ادور مجادله امتداد یله فصل دعوا ایرته یه
قالوب کاه بیچه ایام ممتد اولوردی کاه طرفینك پادشاهلری
ویاسر عسکری وکاه برقاچ نامدار پهلوانلری میدانه چیقوب
انلرك غالبیت و مغلوبیتلریله اکثر اولنوب جانب غالبه
جمله اطاعتی مصالحت کو ررلردی کاه تعند و تمرد ایله ناشره
عداوت و خصومت کرمیت اوزره اشتعال و دریای بی امان
کین و انتقام طغیان و تموج و ایکی عسکر خلقی بری برلرینه
کیریشوب قاریشوب بی حد و بی پایان نفوس بشر
انداخته خاك مذلت اولوردی و بالجمله عساکر پیشین
طوب و تفنك و خمپاره یلمیوب و زمانلرنده باروت بولنمیوب
خندق و متراسلر ایله تحصن معتادلری اولمیوب تیر و کمان تیغ
و سنان حربه و جنه کرز و خنجر و صپان زمبرق جبه
و جوشن تولعه الات حربلری اولمش ایدی اخلاصه دول
پیشین و یسینك زمان اولدن یوزمانه کلنجه مبادی بنیان
اتفاق و اجتماعلری و طور و طرز جماهیر اتحادلری و قانون

وقاعده نظام ملت وفتق ورتق امور دولتلری اطراد اوزره
اولیوب مذاهب وآیین ومشاربلری دخی طبایع مختلفه لری
اقتضاسنه کوره اگرچه مخالفت ومباینت اوزره واقع اولمشدر
انجق عسکر جمع وتحریر ایلمك عادتلری وجمع ایلدکلری
عسکری افراز ایلدکلری صورت وهیئتلری وجنکه
مباشرتلرنده خصمایه قارشو اقدام واقبالللری وطرز وطور
حروب وقتاللری اکثریا اطراد اوزره جاری وکذلك
سفرلرده عزیمتلرنده اثنای راهده سیر ومشییلری وقونوب
قالقوب کوچملری ودارالحربه تقرب ایلدکلرنده پیشوای
عسکر ومقدمهٔ جیش ودمدار جیش وصاغه وصوله
نظارت ایچون افراز جیش طریقلری وتسخیر بلاد قانونلری
بری برلرینه مشابهت اوزره اولوب استعمال ایلدکلری
آلات حرب مثالنده دخی اکثریا مشترکلراولمشلردر
ملوك هند وسند وترکستان وفارس وملوك اسباط
بنی اسرائیل وتبابعهٔ یمن وملوك مصر وبغداد وملوك روم
وسائر قبائل وعشائر عرب واکراد وعجم وطوایف
افرنج قدماسی جمله بو حال اوزره اولوب طرز وطور
معهودلری اوزره حرکت وجنکلرنده الات مرقومه یی
استعمال ایدکلمشلردر دول اسلام وملل اهل ایمان دخی

اکثر یاطور وطرز قدمایه مشابه صورت اوزره حرکت انجق
خلفا وسلاطین میانده بعضیلری وظیفه خوار لشکر
تدارك وپیاده وسواری اوجاقلرنا میله اصناف عسکر
ترتیب ایدوب بنیان دولتلرینه احکام ونظام وانتظام امورلرینه
استحکام واعدای دین ودولتلرینه وجوه اقوی ایله غلبه
طریقلرینه تشبث ایدوب اگرچه الات حرب استعمالنده
قدمایه اقتداو ترتیب صفوف رجال قتالده وحمله وهجومده
انلره اقتفا ایلشلردرولکن کمال مرتبه ده سعی واجتهادلری
ایله شمشیربازلقده جمله یه غلبه ایلمك استعدادینه واصل
اولمشلردرا وجودکه دولت علیهٔ عثمانیه نك ادامهاالله الی
یوم القیام طلوع وظهوریله صیت وصدای دبدبهٔ دولت
اسلامیان وصولت طنطنهٔ سلطنت اهل ایمان افاق عالمه
وافطارزمینه ولوله لندازد هشت ووحشت اولوب قهر شمشیر
پادشاهان ال عثمان مسامع کفاره یکپاره رعب وهراس
القاایتمش ایکن برمدت همتلرنده فتور وجست وجولرنده
قصورکورندوکی نه کونه اسباب وعللدن طاری اولدوغی
منبع وفکر وملاحظه اولنمق لازمهٔ ذمت علوهمت ملازمان
مهام ومقتضای غیرت خواص وعوام اولمشدر پس
بومعنایی فهم وادراك وبومبهم ومبهمه یی درك واذعان

وبو شبهه‌نك حقيقتنه واصل اولمق وطريق تدبيرو تدارك
سهولت بولمق ايچون بو محلده عدوى دين ودولت اولنلرك
طور وطرز واحوالنى جمله دن اول تجسس اولنمق ومن
كل الوجوه وقوف تام حاصل اولمق لازم ولابد دركه هر حالده
قصور نمايان وجمله‌نك عندنده مسلم وعيان ومايهٔ فساد
ومنشأ كساد ظاهر واشكار اوله بناء على هذا بو معنايى
ايضاح وافهام ايچون اولا دول اسلاميه‌نك تابع اولدقلرى
ملوك وسلاطين پيشين عسكرينك هيئت اجتماعلرنده
وجنكه اقدام ايلدكلرى صورت وطرز وطورلرنده عقلاء
متأخرين وحكماء زمانه‌نك وفنون حروب وقتالده ماهر
اولان اصحاب دقت وارباب وقوفك تتبع وتحرى وتدقيق
وتحقيقلرينه كوره مايهٔ فساد وسبب كساد وعلت
ضعف وهزيمت نه ايدوكى شرح وبيان ثانيا ملوك وملل
نصارانك عقلاى دقايق شناسى وحكمت اشناسى
نيجه مدتدن بروكمال جد وجهد وسعى واهتمام وفكر
وملاحظه وتتبع وتحرى ومذاكره ومشاوره ايله متقدمين
عسكرلرى ترتيبنى فسخ ولغو وشدت هجوم وحمله يى دفع
ورفع ايچون كندو عسكرلرينه قواعد حكمته مبنى بولدقلرى
ترتيب جديد وجنكه قيام واقداملرنده سبب متانت

عد ایلدکلری طرز و طور محیبلری وقدمایه مخالف
ایجاد ایلدکلری آلات حربلری نه ایدوکنی تعریف وعیان
اهم مهامدن اولمشدر پس متقدمین عسکرلرینك
خصیصله مقابله یه طوردوغی شکل وصورتده ومقاتله یه
اقدام ایلدکلری سیاق وسباقده تهلکهٔ عظیمه وقصور
نامحصور وخطر فاحش وجودی با التجربه والمشاهده
معلوم ومشهود اولوب اولا اول مقوله عسکرك سفرده
وحضرده ضبط وربطی حد امکانده اولیوب حین اقتضاده
حاضر وآماده یولنمیوب اجتماعلرینه مرور زمان اقتضا ایدر
حاضر بولندوغی صورتده دخی یازی قیشی ویا آخر شی
بهانه وتکلیف مالایطاقه اجترا ایدوب مأمور اولدوغی
محله کتمکده تعلل وتعند ایله وباعث خیر لیله فرصت فوت اولور
واثنای طریقده رعایا و برایایه ظلم وتعدیلری منع ودفع
اولنمق امر دشوار بلکه عدیم الامکاندر ثانیا سفره
هزیمتارنده اثنای طریقده سیر ومشیلری وقالقوب
کوچمه لری وقونمه لری باخصوص عقبه ودربند بوغاز
وجسرده وسائر طاریوللرده حسن نظام قبول اتمیوب
هر حالده پریشان وپراکنده اولان حاللری نیچه نیچه فساده
مؤدی اولور ودشمن بومال اوزره اولان عسکردن مراد اوزره

دل الوب احوال عسكره اطلاعنه باعث اولوب يولده
وقوناقده پراكنده حال اوزره اولان عسكره شبخونه فرصت
بولوردللر تفريبله قصدوعزيمت عسكره واقف اولوب
تدارك اوزره اولور ثالثا كثيرالافراد جند قوى النهاد
دشمنه قارشو واردقده متقدمينك طرز وطورينه كون
حسن نظام وترتيب ماهوالمرام ايله منتظم ومرتب اولميوب
مرصوص البنيان مشيد الاركان جدارمثلوصف اولوب
قيام وصبر وشدتلره بى نظام اولد قلرندن تحمل ايده مزلر
باخصوص بهادران جست وجولردن وجرار ونامدار
دلاوران عدوشكاردن مجند اولان جند قوى الاقبال
اول هنكام روزرستاخيز نمونده درياى عمان بى امان
اسباد غيرت ايله تموج ايدوب جوش وخروشه كلدكده
عقلاى عالم بريره جمع اولسه ضبط وربطنه ودشمنه قارشو
حسن نظام وترتيب ماهوالمرام ايله اول عسكرك سوقنه
ودلالتنه طريق بولامزوجه محرراوزره بوكونه عسكر
شجاعتنه مغرور اولمغله برى برلر يله قيامده واقبالده
وادباردده اتفاق واتحاده وباجمله حركت وسكونتده مساواته
رغبت ايتميوب صفلرى شكسته بسته هربرى تفرد
وتسابقه مسارعت ايله متفرق الحال اولد قلرندن بى انتباه

وبوطریقله دشمنه فرصت ویردکلرندن غافللر اولوب دشمن
ایسه عاقل ودانا صاحب وقار وسکونت وافراد عسکری
وارکان صفی قاعدهٔ هندسیه اوزره طرح وتسویه اولنمش
کمال نظام اوزره قیام ایله منتظم ومرتب اصحاب یمین ویسار
ومیانه سی کویا سلاسل آهنین ایله بری برلرینه مربوط
ومشدود تسابق تدابردن متحاشی ظاهرده وباطنده
بوکونه اتحاد واتفاق مرغوب ومستحسن برله قوی القلب
مشید الاعضاء اولوب خصمك پراکنده وپریشانلق
صورتی وتفرقه طریقی اوزره درکار اولان حمله وهجومی
هرنه مرتبه شدت وکرمیت اوزره دخی اولورسه دشمنك
منظوم ومنتظم قوی الاساس صفلرینی شکسته و
ترتیبنی تفریقه اقتدار حاصل وتفرقه محلنه کنور مکه امکان
تحصیل ایده میوب تاب وشتاب ایله سعی وکوششلری
وبوصورت بی انتظام اوزره هزار جد وجهدلری فائده مند
اولمیوب مجرد کندولرینه تعب وزحمت ویروب بوحال ایله
آزمنده بازوی همتلرینه کسر وقوت وقدرتلرینه ضعف
وفتور کلوب غرور شجاعت ایله اقبال واقداملری ندامت
یأس ایله ادبارلرینه مؤدی اولوب عاقبت العاقبه مبادیٔ
قضایای بی انتظاملری شکل انهزام نتیجه سین ویرملك

مقرر در و بو جمله دن اشنع بود رکه بو کونه حرب وضربه مقدم
شجاعت شعار بحر ز خار کبی چاپك وچالاك عسکر بی قرار
جانب اعدادن کامیاب اوله میوب صورت انهزام ظهور یله
مختل الحال ومنکسر البال اولدوغی صورتده ندامت
حرمان و یأسیله هر یکا تك پو و اکثریا بو بهانه ایله ایقاظ
نائرهٔ فتنه هواسنده اولو رحتی بو کونه انهزام عقیبنده احوال
عسکر مختل ومشوش وهرج ومرج اولوب نظام ضبط
و ربطی قبول ایتمیوب کرار اومرار اظهور فتنهٔ بغی وطغیان
ایله نیچه نیچه سلاطین وملوك عدالت سلوك پرورده
نعمتی اولان عسکرك خار و خاشاك علوی غلو ایدوب
خلع و مقتول ونیچه نیچه سپهسالار نامدار وسر عسکر
دست غدر توابع عسکریله تلف ومتواری خاك مذلت
ونیچه نیچه پای تخت دولت وخال چهرهٔ کشور و کرسیٔ
مملکت اولان بلاد معموره بلکه ممالك عدیده نار فتنهٔ
عسکریله یانوب یقلوب خراب و بیاب اولدوغی متواتر دو
رایعاطر ز وطور قدما اوزره معسکر اولان جیشك کثرت
افرادینه وافراد عسکرك شجاعتلرینه وآلات حربیله مکمل
وکرکی کبی ملبس اولدقلرینه دخی نظر واعتبار واعتماد
اولنمازبلکه شرط اعظم وجمله دن الزم واهم اولان حسن نظام

وترتیب

وترتیب پرانتظامدر زیرا با جمله آلات واسباب حروب
وقتال فوق المرام حاضر وآماده اولسه ده مادام که
برعسکرده حسن نظام وترتیب قوی الانتظام بولنمیه بوجمله
فائده ویرمیوب نظام وانتظام اوزره مؤکد الاساس عسکر
بالنسبة اقل قلیل دخی اولورسه انکله مقاومت حد امکانده
اولدوغنه بداهت عقل شهادت ایلدوکندن غیری بودعوا
تجربهٔ کثیره ایله ثابت اولمشدر خامسا نظام اوزره
اولان عسکردن هرفرده مقتضای حال و وقته کوره حرکت
دشمندن باری اجمالا هرحالده خبیر واگاه اولمق ممکندر
بی نظام اولان عسکرافرادی ایسه کندوسی داخل اولدوغی
عسکرك دخی اجناس وافرادی حالنی تشخیص ومعرفت
واحاطه یه اقتدار حاصل ایده میوب ادنی قضا وخطا
وقوعیله برجانب برمقدار تشویش واختلال پذیر اولسه
درحال مرض فساد جمله یه سرایت ایدوب تماما احوال
عسکر مختل ومشوش اولورحتی عساکر قدماده بالدفعات
واقع اولمشدرکه پادشاهك ویاسرعسکرك اتی ودوه سی
سورچمکله دشمن جانبندن روح جیش اولان امیر وسردار
خطا اصابت ایتدی صانوب دریامثال عسکر دشمندن
روگردان واختلاله دوشوب دشمنه مغلوب اولمشدر

وبوندن اغرب مقدم ویاموخر ویایمین ویسار جیشده
چالی چرپی میاندن فجئة طوشان قالقوب بعضیلرك
دابه لرینی اورکوتمکله بره دشمن یاصدی دیو اشخاصك
شماتتی جمله عسکره اختلال ویروب وهر فرد فرار یوز
طوتوب وراه نجاته جان اتوب بیچه یوزبیك عسکره بوکونه
وسوایلق ایله هزیمت فاحشه واقع اولمشدر سادسا
اتفاق ارباب وقوف وارای اصحاب تجربه یوندك اوزرینه
جاریدرکه عسکر بی نظامك غالبیت ومغلوبنك قوت ومکنته
ورأی وتدبیره وجد وجهده منوط وموقوف اولمیوب ویوبابده
حکمت افلاطون تدبیرارسطو رأی رزین بزرجمهر نافذ
وجاری اولمیوب عقلای عالم بریره جمع اولسه رأی وتدبیرلری
فائده ویرمك حیزاحتمالدن دوردر زیراحسن تدبیر وقدرت
وشجاعت وقوت عسکر وکثرت بهادران فی الجمله
عسکرده نظام بولندوغی صورتده فائده مند اولور بوکونه
ملکه واستعدادنظام بولندوغی وقتده محلنه صرف اولنمق
ممکن ورأی رزین وحسن تدبیربوصورتده اصابت پذیر
اولمق مأمولدر النتیجه حسن ترتیبدن ونظام ماهوالمرامدن
خالی اولان عسکرك نتیجه احوالی وانجام وعاقبتی مجرد
بخته واتفاقه حواله اولنوب وغالب ومغلوب اولمق

امری

امری شق اوزره اولوب بوخصوص مطلق امورا تفاقیه دن
هداولنمغله کاه بروجه اتفاق فوق العاده مراد ومقصود
حاصل اولورکاه ادنی بهانه وخطاظهوری ویالکز برشخصک
انقلاب حالی عسکرانجم شمارك کسروشکستنه باعث وبادی
ولشکرقوی الاقتدارك انهزام فاحش ایله اضمحلالنه مؤدی
اولوب بوصورتده اسباب ظاهره ده کمال وقصوره نظر
اولنمیوب مجرد غالبیت ومغلوبیت متمردانه مقدره حواله
اولنمغه محتاجدر سابعا ملوك وسلاطین لشکرنده
حسن نظام وترتیب ماهوالمرامك انعدامی مشغلهٔ عظیمه
ومصارف کثیره وائلاف بیت المااله باعث وخرابئ مملکته
علت مستقله ایدوکی شرح وبیاندن مستغنی برامر بدیهیدر
پس بوجمله دن نظام قدیم وترتیب عتیق لشکر قدما
قصورنا محصور ومهلکهٔ عظیمه ومخاطرات کثیره ومحذورات
نامعدوده ایله آلوده حال ندامت مائل اولدوغی ظاهر
واشکاراولدی تنبیه بالاده مسطور اولدوغی منوال
اوزره وجه الارض باجمله ذراریٔ آدمه مسکن اولوب هر
جانب ابنای بشره جای اقامت وبرای وبحار کشت وکذار
اولنوب طوپ زمینك بروجه اعتبار فوق وتحتی افراد
اجناس انسان ایله مالامال ایدوکی ثابت اولدقده عنصر

وتراب ومابرکره دن عبارت اولوب بومعنایی تفهیم ایچون
فن جغرافیا ارباب او لانلر ایکی دائره رسم ایدوب ایکیسی
برکره دن عبارت اولمق اوزره طوب زمینی تصویر ایتدیلر
بعده روی ارضده واقع ممالك دنیانك ایضاح واعلام واقوام
عدیده واجناس متنوعه نك احوالی وفرقه فرقه اولوب
حکام وملوك وسلاطینه کروه کروه تبعیت ویانلرینه
جمعیت برله بر رصورته افراغ ایلدکلری دولتلرك احوالنك
افهام ایچون تماما کرهٔ ارضی قسمت اولی ده دورت قسمه
تقسیم ایدوب اوروپا آسیا افریقا امریقا نامیله تسمیه
ایتدیلر وکرهٔ زمینده تخت نشین اولان ملوك وسلاطینك
کشورلری اقسام اربعهٔ ارضده واقع واول دورت قسمك
بری که وجه ارضك کرده سی اولوب اوروپا نامیله مذکور
وکتب جغرافیاده حدودی ایله مسطور در طائفهٔ نصاری
بلوکنه وفرق ملل مسیحیه ملوکنه مخصوص مسکن
اولدوغندن غیری سائر اوچ قسمندن باخصوص آمریقا
نامیله مشهور یکی دنیادن نیچه نیچه ممالك اول کروه مکروهه
وطن اولوب باقی ایکی قسم یعنی آسیا وافریقا سائر طوایف
وامم ملوکنه توزیع وتقسیم اولنوب ملت نصاری ملت
واحده وشرذمهٔ قلیله ایکن روی زمینده منتشر اولوب

برمرتبه چوغلد یکه سائر طوایف وملل سوادینه بدل
اولمغه یاقلاشوب برالای طائفهٔ پرتکبت بومرتبه ده قوی
همت اولوب اقطار ارضی کمیلریله کشت وگذار ومحیط
شرقی وغربیده نیچه دارودیار مسلط اولوب الدپلر وملت
اسلامیه باخصوص دولت علیهٔ عثمانیه ادامهاالله
ظهورایدوب شرزمهٔ مرقومه آسیا قطعه سندن دست
تطاولی چکوب ایاغ اوزاتمه دن قالمشلرایکن بنه اول طائفهٔ
بدجبلت شرقه یول بولوب اول جانبده اقصای عمارته واصل
وچین وهند وسند بندرلرینه ظفر بولوب نیچه یرلری الوب
ضبط ایتمکله متسلی اولدپلر ومحیط شرقی ده نیچه نیچه
مجهول الاحوال جزیره لربولوب حوزهٔ تصرفلرینه ادخالیله
قوت بولدپلر اهالیٔ اسلام ایسه طوایف مرقومه نك
حالندن بالکلیه غفلت ومسامحه وعدم مبالات برله
بوطائفه نك دیاریمزه قرب وشهرتی ایله عداوت دینیه
ونفرت عادیه سبب اولوب اول کروه مکروهك سلاطین
وملوکی اخباری تتبع اولنمق مهمه سندن کلیتله اعراض
اولنمش تعصب محض اختیاریله جهلی قبولدن عدول
اولنمیوب دولت علیه ایله همجوار اولوب رصد فرصت ایله
هرآنده دولته سوء قصد اوزره عداوت درونلری درکار

اولنلردن هربرینك آیین بد سلوکی ومقدور ومقداری
وکیفیت احوالی باتمك اهم مهامندن غفلت اولنمغله شرزمهٔ
قلیله ایکن کثرتلرینه مغلوب ومقهور لرایکن غلبه لرینه براقلیمه
محصور لرایکن عالمه انتشارلرینه باخصوص نظام دولت
نخوست انجاملرنده مشاهده اولنان طرز وطور حکیمانه لرینه
وتدبیر بلاد وتنظیم امور عباد وتعمیر ممالك وابادانئ ملك
ومملکتلرنده دستور العملری اولان قانون وقاعدهٔ ریاسیه
وسیاسیه لری وحفظ وحراست ملکلرنده اولان عادتلری
باخصوص برقاج سنه دن بروپی درپی باتقدیر خدای دولت
قاهرهٔ عثمانیه عسکرینه صورت غلبه ده کورندکلرینه
باعث وبادی اسباب وعلل نه ایدوکندن غافل وبو مهمه بی
فکر وملاحظه دن رجال وناس عاطل اولملریله دفع مضرتلری
وسد باب فسادلری امید یله احواللری جمع ودرج اولنمق
اشد احتیاج ایله محتاج اولدوغی ظاهر اولدی تاکه
اسلامیان بوطائفهٔ اهل نیرانك احوالندن کلیتله غافل
وجوارلرنده اولان اعدای دین وبد خواه دولت امورنده بی
وقوف وجاهل اولمیوب بوخواب غفلتدن اویانه لرومن بعد
بصیرت اوزره حال واحوال دشمندن خبیر واکاه وترتیب
غریب ونظام جدید ایله عجیب الاساس بدیع البنیان احداث

ایلدکلری

ایلدکلری نظام جدید جیشیه وخدعهٔ حربیه وحیل
عسکریه لریته اطلاع تام برله بلاد اسلامه استیلالریته
وممالك اسلامی دارالکفره ضم والحاقلریته غفلت ومساعده
وبا جمله احواللریته وقوف واطلاع تحصیلنده تعصب
محض اختیاریله جهلی قبولدن عدول وتکاسل وعدم
مبالات ایله افساد ملك ودولته طریان وجریان ایدن
اموردن تسامح جوازنی سزایسته کورمیه لرپس زمان اولدن
ابتدای طلوع محمدیه یه کلنجه ملوك وسلاطین پیشین
وپسین عسکرلری بالاده مسطور نظام بی انتظام وترتیب
تشویش ارتسام اوزره تجمع وتجسم وتجند ایدوب ومعتاد
ومراعات قلدقلری صورت حروب وقتال اختلال مألوفلری
دخی مهالکات عظیمه ومخاطرات کثیره واختلالات
واختلافات کونا کونیله انجامهندامت ختامه مقرون اولدیغی
ظاهر اولدقده حسن نظام وترتیب پرانتظام ایله منتظم ومرتب
عسکرك حسن حال ظفرمآلی سعادت دستگاهی نمایان
وحسن نظام وترتیب ماهوالمرامه رغبت ومراعاتنده حصولی
محقق منافع بی شمار کالشمس فی وسط النهار آشکار اولمغله
بودعوی اگرچه مستغنی عن البیاندر لکن بنه غفلت
سزایسته کورلیوب کمال بصیرت ایله تیقظ وتنبه لازم ومهم

وحزم واحتیاط زمانمزده فرض وواجب رتبه سنده اولمغله
بعض منافع بو محله کشیده سلك سطور قلنمغله تکرار
وتکرار ذکر و یاد اولنمق مناسب عد اولندی تذییل اکرچه
هر حالده فتح ونصرت وهر مشکله وصول وظفر واعدایه غلبه
مجرد اول واهب مطلق وفیاض علی الاطلاق جناب حق
جل شانه و عم نواله حضرتلرینك الطاف مالانهایه لرندن
قوللرینه عنایت وخلافت وسلطنت وملك ومملکت ارادت
علیه سندن بخشایش وعطیه وعزت ومذلت مشیت
ازلیه سنه منوط حکمت خفیه وغالبیت ومغلوبیت قضا
وقدریه موقوف اسرار پر حکمتدر ولکن هر امرك ظاهرده
حصولی وهر عروس مرادك کتم وعدمدن منصه
ظهوزده جلوه کر اولمسی مجرد اول خدای متعالدن
اسبابنه تشبثه حواله اولنمش وعادة الله بونك اوزرینه جاری
اولمش اولدوغنه بناء نظام بنیاد وانتظامی حسن نظام ایله
مؤکد واساس بنیان اجتماعی واعضای اتفاق واتحادی
ترتیب وترکیب مصون الاندراسیله مشید ومستحکم اولان
عسکر ظفرمآب اتفاقدن خالی عسکر مختل النظام اتحاددن
بری ضعف ترکیب مشرف انهدام سریع الانقلاب سقامت
نهاد واعدانك سبب متانتی وباعث دوام وثباتی اولان طرز

وطورندن

وطوردن وحیلهٔ حربیه وخدعهٔ عسکریه سندن غافل
ومتکاسل اولان عسکره بهرحال غلبه ایده کلدوکی ظاهر
وآشکاردر تعداد النافع بروجه اجمال اولا عسکرك حسن
نظام راسخ البیان وترتیب ماهوالمرام حبل متین انتظام بی
انفصامندن مطلب اعلی ومقصد اقصای اعلا وادنا عدوی
بدکاره غلبه برله کامیاب وبوسعادته ظفریاب برله کامران
اولمغله حسن نظام وترتیب متانت ارتسام او زره حرکات
وسکناتی اعتیاد ایدن لشکرظفرمأثر اکثر اوقاته نصرت
وغلبه یه موفق اولمق با لمشاهده والمعاینه ثابت اولان
قضایای یقینیه دندرولکن ترتیب ونظامده مقدورومقدارده
مساوی اولان ایکی عسکرده غلبه امری رأی رزین وتدبیر
اصابت آیین غالب اولدوغی جانبه حواله اولنور والاانتظام
عسکرنه طرفده زیاده اولورسه برمقتضای ظاهر دلارام
ظفر وغلبه ینه اول جانبه جلوه کرظهور ایتمکدرحتی طوب
وتفنکی جبه وجوشنی ترتیب ونظامی صفوف رجالی مساوی
وقاعدهٔ حروب وقتالی مطرد افرنج طائفه سی جنکلرنده
بوکونه حالات واقع اولوب کاه اولورکه حسب المساوت
غالب ومغلوب معلوم اولمیوب دورادور مجادله ومقاتله
ومخاصمه دن نتیجه ظهور ایتمیوب ایکی جانبك عسکری

کیر وچکلور کاه اتفاقا میدان معارکه بر طرفك ضبطنه عاید
اولمغله بوقدرجه فرصت غالبیت نامیله افتخار وسیله اولور
ثانیا اول دولت سلطنت که عسکری حسن نظام وترتیب
ماهوالمرامیله منتظم ومرتب اوله اول دولت وسلطنتك
عسکرنده واهالئ رعایا برایاسنده بغی وطغیان فتنه سینك
ظهوری وحدوثی بلکه وقوعینك امکانی عامهٔ عقلا عندنده
مسلوب الاحتمالدر نتکم اقلیم اور وپاده واقع اولان ملوك
متعدده نك دولتلری بوقضیه ده دلیل کافیدر حتی کتب
تواریخلرنده مسطوردرکه اقلیم اور وپاده جمله دن اول ظهور
ایدوب اشتهار بولان رومه سلطنتیدرکه روما شهرینك
بانیسی واول دولتك موٴسسی اولان رومولوش نام کمسنه نك
اسمیله تسمیه اولنمشدر شهر مزبور تاریخ میلاد حضرت
عیسی دن بشیوز یتمش بل مقدم بناودولتلری دخی اول
اثناده وضع بنیانیله تأسیس اولنوب حاکملرینه ایمپراتور
القابیله عنوان ویرمشلرایدی لفظ مرقوم لفظ لاتنی اولوب
وضعنده امرایدیجی فرمان فرمای معناسنه اولوراصطلاحده
جمله ملوك نصارانك باشی ملك الملوك سلطان السلاطین
پادشاه وشهنشاه معناسنه دخی استعمال ایدرلرسائر
فرق نصارانك قراللری ایمپراطوردن اکثریاسر فروایدوب

انقیاد

انقیاد و متابعت کوستر لرچون بو رومادولتنك دخی مبادئ
وضع و بنیادی ملوك وسلاطین پیشین قانونلری اوزره
طرح اولنوب عسکرلری طور وطرز قدمایله
مختل النظام ومشوش الترتیب ایدی میان عسکرده
پی در پی ظهور ایدن فتنه ایله احوال ناس مختل النظام
اولوب روی زمینده جملهٔ بلاده زینت وشهرتده غالبیت ایله
مفتخر ومباهی ملل نصارانك مابه الافتخاری حالا ریم پاپاسی
اولانلرك مقر حکومتی رومایمپراطورلرینك تخت قدیمی
لسان خواصده رومیة الکبری اسمیله ولسان عوامده قرل
المانیا میله شهرت شعار بویله بر شهر عظیم عاقبت نار فتنهٔ
عسکریدن یانوب یقلوب حالا اکثر یرلری خراب قالمشدر
بعد زمان ایمپراطورلق دخی کندولرندن منفك اولوب کاه
فرانچه قرالرینه وکاه غیر یلره انتقال ورومادخلقی اولان
قوم لاتین دخی منقرض اولوب انجق کتابلرده نامله ری
قالمشدر میلاد حضرت عیسانك بیك اکبوز یتمش سکز
سنه سنده رومایمپراطورلغی ممالك اوروپادن اووشتریا
مملکتی ملکنه یعنی نمچه طائفه سی یکارینه انتقال ایدوب
ابتدا بوقومدن رودولفوش نام اووشتریالی ایمپراطور اولدی
تاریخ کابه کلنجه دورتیوزاللی طقوزسنه مدتده بروجه

مناسنجه ایمپراطورلق اولاددن اولاده انتقال ایله نمچه
جاسارلری خاندانده قرارایدوب حالا نمچه جاساری اولوب
پکرمی برنجی ایمپراطور اولان التنجی قارولوشه کلنجه اووشتریا
خاندانی جاسارلرك وفاتلری اثنالرنده ارکك اولاددن خالی
اولیوب ایمپراطورلغه بیکانه دن دخل وتعرض واقع
اولمامشدر انجق شمدی که نمچه ایمپراطورینك هنوز ارکك
اولادی ظهور ایتمیوب کندوسی واهلی ایمپراطوریچه
دخی بعض عوارض سببیله ولد ظهور ندن رتبهٔ یأسه
وارمشلر درغالبا یواشاده یونلرك تقریبیله ایمپراطورلق
بناسی یادا تقراضله تزلزله ویاخود پکرانه انتقاله تقدیر
ازل تعلق ایتمش اوله کذلك حالا پای تخت سلاطین آل عثمان
محسود ملوك زمین و زمان بلدهٔ طیبهٔ قسطنطنیه دامت
زین عمارتها مادام النهار واللیالی قائمه زمان سابقده
رومیة الصغری نامیله رومیان طائفه سی ایمپراطورلرینه
جای اقامت ومقر سلطنت اولوب یونلردخی صاحب قدرت
وحشمت بردولت ذی شان وشهرت ایکن اهالیٔ مملکت
وعسکریده ظهور فتنه برآن خالی اولمیوب تنظیم امور بلاد
وضبط وربط طوایف عسکر وبسط وتمهید قوانین حروب
وقتال اهم مهامندن غفلت ومسامحه برله سد باب فساد ده

بالاخره

بالاخره بازوی اقتدارلری شکسته وآب روی دولتلری
اولان وفاقلری شقاقه تحویل وکثرت اختلافیله تاب وتوانلری
ضعفه مبدل اولغله انجامنده بالکلیه خصمه مغلوب وپایمال
جمله محکوم اولوب دولتلری ختام زوال ایله مختوم اولدی
الحاصل اقالیم آوروپاده حروب وقتاله طرز وطور عجیب ایله
تجهیز وترتیب عسکرده رسم جدید وآلات وادوات
حربیه ده شکل غریب ظهوریله فن حرب وقتال مغایر
پیشین برصورت بدیعه یه افراغ اولنوب اقالیم مرقومده
واقع ملوك ومالدن صغیر وکبیر قلیل وکثیر بوفن غریب
ورسم عجیب ونظام جدیده رغبت ایدنلرلاجرم خصمه غالب
اولدیلر ویاخود باری ملك ودولتلرینی دست تطاول
دیگرلاندن حفظ وحراسته اقتدارحاصل ایتدیلر نکاسل
وتهاون ایدنلرلامحالة مغلوب واخره محکوم اولدیلر ثالثا
بردولتك عسکری روابط نظام برله مربوط وضوابط
وسلسلهٔ ترتیب بی انفصام ایله مقید ومضبوط اولسه
اول دولتك رعایاوبرایاسی هروقت وزمانده اسوده حال
ومرفه البال اولورزیرا اصول نظام عسکروبناء تجهیز لشکر
حکمت اوزره مبنی برعلم راسخ البنیان جلیل البرهان درکه
رشتهٔ قیودوشروطی مانند سلاسل آهنین متین ومستحکم

اولمغله مختلفة الطبايع متباينة الطينة افراد طوايف
عسكردن صالح وطالح وشقى ومطيع ابطال وبطال شرير وخير
عموما بونكله يديلور وضبط وربط اولنور برمرتبه ده كه بيچه
بيك اجناس ناسدن مجتمع عسكر بريتشمش باغ ايچندن
مرور وعبور ايتمك اقتضا ايلدكده توشه ايدمك ارزو سيله
باغك برحوشه سنه افراد عسكردن برفرده تناول ودست
تطاول ايتدرمك امكانى متصور در علما وحكمادن
متقدمين ومتأخرين اولان محققينك نظام عالم وبقاى
انتظام امور بنى آدمده اتفاق اراى اصابت ارالرى بيمك اوزرينه
جارى درکه بردولتك ساحهٔ دائره سنده موجود افراد ناس
مانند چار عناصر دورت اركان واصله انقسام ايله بدن دولت
تركيبنه قوت ومزاجنه تقويت ويرمك كركلدر يعنى جميع
ازمانده وجه آسان وطريق احسن ايله اسلوب حكيمانه اوزره
امور مهام دولت منضبط اولمق مصالحى ايچون خلقك
برصنفى اصحاب سيف وبرصنفى اصحاب قلم وبرصنفى اصحاب
حرث وزراعت وبرصنفى ارباب حرفت وتجارت اولوب
بوجمله نك زمامى ايادئ ملوك وسلاطينه تسليم اولنه وچهار
اركان دولتك ركن اعظمى اصحاب سيف صنفيدر وبونلر
ملوك وسلاطين وانلرك نوابى وكلاووزراوميرميران

وسائر

وسائر ضابطان وباجمله طوايف عساكر در بونلرك عهدهٔ
ذمتلرينه فرض وظيفهٔ مالزم لرى اصحاب قلم صنفندن
علما وحكمانك مجرد رأى وتدبيرينه مراجعت ايله جميع
اصنافى ضبط وربط ايتمكدر تا كه بو صورت مرغوبه اوزره
قانون عدالت وحسن سياست ايله رعايانك وجميع اصنافك
امورينى تسويه وتنظيم ايتمش اولان كفاردوزخ قرار
ميانده بو قاعدهٔ پر حكمته كمال مرتبه ده رغبت وحفظ
ودوامنه جد واهتمام برله بركونه استحكام ويرلمشدر كه ملوك
نصارى ديارنده برقرالك عسكرى مسافهٔ بعيده ده بولنان
دشمنى ايله مقابله قصد يله برآخر قرالك اولكه سندن كندن
محتاج اولسه عسكريدن برفردبركسنه دن كرها وجبرا
يكدانه بيضهٔ ديك المغه زهره سى اولماميق مرتبه ده طوايف
عسكرلرى مضبوط ومربوط اولمغله بو مقوله عسكرك
تواددده بناء مرور وعبورينه احيانا اذن ويره كلمشلردرخرج
وحوايجلرى اچون ايله كوريلوب بوقدر جهٔ نقلتلرينه تحمل
ايدرلر رابعا خزينه نك كثرت ووفرتيله اجتماعنه باعث
وعدم ائتلافنه بادى اولورزيرا بوكونه نظام وترتيب اوزره تحرير
وتجهيز اولنمش عسكر برايشه كوجه بولشميوب وكار وكسبه
قارشميوب مجرد ليل ونهار عهدهٔ ذمت عسكريه واجب

خدمت لازمه سیله مشغول ومقید صیف وشتاده بلکه
هرانده حاضر وآماده بولنوب جوانب دولتده دشمن ظهور
ایلسه درحال دشمنه قارشو حرکت وعزیمته مهیا وعناد
ومخالفته بردرلو قادر اولمیوب فی الحال محل مأمون واصل
اولور روبو تقدیرجه نوازش خاطر ووعد ووعید لریله وبی وقت
وزمانده بیچه بیچه مصارف وائلاف بیت المالیله مجدداً عسکر
جمع وتحریر وتدارکنه احتیاج قالمز خامساً عسکریدن
عسکری اولمیان بلکه بالاده مسطوراصناف اربعه افرادی
بری برندن تفریق وتمییز اولنوب هرفرده ماوجب علیهسی
تکلیف اولنور وبرصنف اخر صنفك ذمتیله مثلا سپاه
رعیت ایله ورعایا جنك ایله جبر وکره اولنمیوب بوقانون
حکمت احتوایه اهتمام ایله مملکت معمور وجملهٔ عباد الله منتظم
الاحوال وآسوده حال اولور ساداساعسکر کروهی هرنه مرتبه
ده وفرت وافرادی لشکر هرنه کرنه کثرت اوزره دخی اولورسه
حسن نظام قوتیله مضبوط وجوز معدود مثللو
معین المقدار ومعلوم العدد ومتعین الاشخاص کمیت وکیفیتی
هرحالده نمایان اولوب حضرده وسفرده عسکری اولمیان
عسکری یه قارشمیوب ولباس مشابه ایله انلره تقلید
واختلاط ایتمیوب هرحالده مباینت ومغایرت شرطنه

مراعات

مزاعات اولنوز وعسکری ایله عسکری اولیانلرك بینلرنده
مشابهت والتباس حضر وسفرده موجب فساد باخصوص
اثناء سفرده مجرد اختلاله واختلافه وقحط ومضایقه یه باعث
اولوب اکثر اوقاتده انهزامه باعث اولدوغی عقلا نك
تجربه سی برله معلوم اولمشدر باب ثانی اجمالا منافع فن
جغرافیا بیانندہ در ارکان دولت اولان رجال ذی شانه
دائرهٔ دولتده واقع ممالك وبلاد وقلاع وحدود وسنور
واحوال سرحد وهر طرفده جوار دولتده واقع اتصالات
وانفصالات ممالك اعدا وقرب وبعد وسهولت وصعوبت
طریق واحوال بر وبحر وانهار وجبال وحال اقوام
متمکنه فی الجمله معلوم اولمق لازمهٔ حالدر تا کم مهام ممالك
وادارهٔ وفتق ورتق مبهمات سلطنتده وارد وصادر اولان
رأی وتدبیر قرین اصابت اوله فن مرقومك ایسه موضوع
ومبادیسی معرفت اشکال ممالك وبلاد وعلم مسالك ومسافات
ووقوف احوال واقوام متمکنه اولمغله بوجمله یه موصل بر
شاه راه حقیقدر اهالیٔ اسلام اوزرلرینه کفار بد کار
وسائر اعداء دولت اولنلرایله جهاد فرض اولوب مجاهدان
غازیان ضمیم الاجتهاده براو بحرا معرفت دار ودیار اعدا
اهم مهام جهاددن اولدوغی ظاهر واشکاردر فن مرقوم

ایسه فی الحقیقه معرفت دار و دیار کفار رهنما بر دلیل حاذق
و وصول مرامه هادی و رسم راه و منازلدن خبیر و آگاه بر
مرشد عارف در مدبران دولت اولان رجال ذوی البصائره
و راغب و غایب سیاست و ریاست و طالب مدارات
عدالت اولان حکام حقیقت شناسه دور بینلك دوو شنید
و عاقبت اندیشلك و هر وقت و حاله سرکذشت عالمدن
و وقایع اقوام زمین و زماندن خبیر و آگاه اولمق لازمه شانلری
اولوب فن مرقوم ایسه بو بابده یومرأت عالمنما و احوال
اقوام زمین و زمان انده نمایان برجام جهان نما درکه یومافیوما
روی عالمده وقوع بولان حوادث روزکارك صدق و کذبی
انده اشکاردر زیرا باجمله معمور آفاقده متمکن ملل و قبائلك
سمت و جهتلری و برلرینك اتصال و انفصاللری و قرب
و بعد مسافه و مسالکلری و سائر بیچه احواللری بونده متعین
و متبین اولمغله فیمابینهم وقوعی ممکن و یا محال اولان امور
هر حاله ظاهر و نمایان اولوب تشخیص و تمییز اولنور مثلا
مسقوچ اساری هند شرقی یه مستولی اولمش دینلسه
هیئت ممالك عالم ایله آشنا اولمیان اشخاص درحال وجود و بروز
لکن اشناء فن اولان خواص ما بینده واقع مسافات بعیده
و اختلافات ملك و ملل و ادیانه نظر قلدوغی برله بو امر

محالاتدن

محالاتدن ایدوکنه قطعاوجزماحکم ایدرکذلك مسقو
عسکری کیلانه کتمش دینلسه آشناءفن اولان مسافهٔ
مابینه نظرایدوب بحرخزرزیرا یولده شمالدن جنوبه طولانی
واقع اولمش بربحرعظیمدروبحرك اطرافنده متمکن ملل وقبائل
اختلاف اوزره اولمغله قره دن اکرچه دشوارالحصول
وبحریله دخی صعوبت ومهلکه یی متضمن ولکن بوجمله برله
حدامکانده اولان برمعنادردیوحکم ایدر انجق له مملکتنه
عسکرکوندرمش دینلسه اتصال اوزره اولدوغنه نظر
اولندوغی برله بادیٔ نظرده امکانیله جواب ویرپلور امت
خیرالبشراولان ملل اسلام مسکنلری ممالك محروسهٔ
عثمانیه یه محصوراولیوب تماماروی زمینه منتشرونیچه نیچه
طوایف ملوکه منقسم اقطارارضده ممالك بعیده لرده متمکن
اکثریابری برلرندن بی خبرلر وبوتقریبله بری برلرینه
امدادواعانتدن عاجزلراولوب نیچه لری زیردست تسلط
کفارده بی چاره ودرمانده ومأیوس قالمشلردر فن مرقوم
ایسه فی الحقیقه برآیینهٔ مجلادرکه تماماروی عرضده واقع
اقوام عدیده وامم متنوعه نك احوالی وادیانی انده ظاهر
وهویدادر مأمول اولنورکه بوفنك رواجنه همت اولنسه
عالمده انتشار وشیوع بولوب اقطار زمینده متمکن طوایف

موحدین بری برلرندن خبردار اولوب قوت قلبلرینه واتحاد
واتفاقلرینه وبوطریقله دست تسلط کفاردن بیچه لرینك
خلاصلرینه واسلامیانك دار ودیارلرینه نسبت دخی
اتصاللرینه وانجامنده باجمله برپادشاه ذی الاقتدارك
زیرجناح حمایه سنده اجتماعلرینه وسیله اولا براو بحر
مسافرت ایدن عساکر وتجار وباخصوص ملاحین
وبحریون طوایفی مسافات بر وبحری بلکده وقرب وبعد
اعدایی تشخیصده وکردابات وصیغلردن احترازده وکید
ومکر اعدایی فهمده وپوصولردن اجتنابده وشدت روزکارن
مخالف یرلره دوشدکده واقع اولدقلری محلی بلکده
وطریقلرندن نه مقدار چقدقلرینی تحقیق ایلکده
وروزکارلری وباجمله سواحل وجزایر یوللرینی معرفتده
فن مرقومه نه مرتبه ده محتاج اولدقلری تفصیل وبیاندن
مستغنیدر باخصوص همم بی همتای رجال ذوالبصائر
عاقبت اندیش ایله دولت علیه نك عدیم السبق والمثل
کمالله رسیده بویله بردونمای همایونده علوم بحریه ی
وفنون دریایی مبین ومفصل حریطه لروپورتولانلرومدون
کتب بحریه لربولنمیوب اق دکزوقره دکزده توکلی وسرسری
کزمك وفرنك قارطیلرینه محتاج اولمق شایسته دکلدر

فن

فن مرقوم ایسه فنون قدیمه دن اولوب عملیسی نیچه کتب
اسلامده مسطور و لکن عملیسی تسطیح ضحایف و تصویر
خرایط وجرایدایله بیله موقوف اولوب طائفهٔ نصاری
رسم وتصویرایله باطندن ظاهره وقوتدن فعله کتووب
آززمانده چوق فائده تحصیل ایلدکلرینی انکار مجال یوق
زیرابوفن سببیله هیئت ارض ومایی فهم ایدوب هرجانبه
دوان اولدیلروبکی دنیایی بولوب متصرف اولدیلر وهند
شرقی یه یول بولوب نیچه نیچه ممالک اسلامه وغیریه
مستولی اولوب قبضهٔ تسخیره کتوردیلر وتماما کرهٔ
ارض ومایی کشت وکذاک اقتدار حاصل قلدیلر فن
مرقوم توسیع دائرهٔ دولت اسبابندن اولدوغی عیان
حتی مأمون خلیفه ترجمه سنه همت ایدوب لسان
عربی یه ترجمه اولنوب بعض مسالک ممالک کتابلرنده اطوال
وعروض بلادی بیانده کذا فی رسم المعمور دیوب ترجمهٔ
مرقومه یه حواله ایدرلر لکن بوفنك عمل و شیوعی انجق
بسیطه لرده وقارتیلرده رسم وتصویره توقف وانارك دخی
صحت وکثرتی بصمه فنی ایله همته موقوف اولوب قلم رسام
وکتاب ایله وجود پذیراولمق حیزامکانه دکلدر بکی دنیایی
کشف وتحقیق ایدن قولون نام قپودان علم حکمت وهیئتده

ماهر اولوب روز و شب عقل و فکری فنه مصروف و اشکال
بر و بحری مبین قارتیلر رسم و تحریر ایله اموال و ایامین مبذول
ایدوب عاقبت ملل و ملوك نصاریه قیامته دکین
فراموش اولنمز بر خدمت ایلدی زیرا دور آدمدن بر و بانمدك
و بر فردن خبری اشد لمدك بر دنیایه ظفر بولمرینه و شرقا
و غربا بچه ممالك و اراضی معلومه و مجهوله یه مالك او لمرینه
و روی ارضی و اقطار زمینی و باجمله براری و بحاری سیر
برله کشف و کذلك طریق بولمرینه دلیل اولدی مأمول
اولنور که فن مرقومك دولت علیه ده ظهوری شرقا و غربا
توسعهٔ دائرهٔ دولته مؤدی اوله عبرتنمای عالم و بصیرت
فزای بنی آدم اولان علم تواریخ حد ذاته بر علم رفیع القدر
و جلیل الاعتبار و مدبران دولته علم و معرفتی واجب و لازم
بر رهبر حقیقت پرور اولدوغی بیاندن مستغنی در فن
جغرافیا ایسه علوم تواریخك ضبط و ربطنه مدار عظیم
و طریق سهولت رهین اولدوغی ظاهر و نمایاندر زیرا ابتداء
خلقت حضرت آدمدن بوله کلنجه سرکذشت بنی
آدمه و باجمله وقایع و حوادث روزکار علم و اطلاع
تحصیلندن سودمند اولمق ارزو و اشتیاقنده اولان ارباب
معارف کتب تواریخده بر قوم و قبیله نك حال سرکذشتن کوروب

واشتدکده فی الحال صحایف جغرافیایی اچوب اول قوم
وقبیله نك مسکنلری اولان محلی بولوب نظر ایلدکده
وارمش وکورمش ووقعه ده بولنمش مرتبه ده واقف احوال
وقضیه صحیفه دل ودرونده محفوظ وثابت وبرقرار اولود
ممالك زمین براولوشهرك خانه لرینه نسبت اولنوب اکر
بتقدیرالله تعالی اول شهرده احراق ظهور ایلسه اول
شهرك اطراف وزوایاسن واسواق واکنافن واحراق واقع
اولدوغی جهتك قرب وبعدین تشخیص ایتمین صاحب
خانه یوقضاء مبرمدن احتراز ونجات وسلامت اسبابنی
اختیارایده مزکذلك جهات ممالکدن ودائرهٔ دولته
اتصال وانفصال وقربیت وبعدیت اوزره اولان دوست
ودشمن یرلیدن باری اجمالا خبیر واکاه اولمیان صاحب مملکت
مکروکید اعدادن وجوار دائرهٔ دولتنده ظهور بولان فتنه
وفساددن امین اولمیوب دفع ورفعی تدارکنده زحمتلر چکر
وحیرتده قالور اثناء سفرده عزیمت مراد اولندوغی جانبك
طریقلری فی الحال تفصیل وبیان وعزیمت مراد اولندوغی
محله وارنجه مابینده واقع اولان مسافه ومنازل ساعتلریله
وصحراوجبال درندلریله وانهار ومیاه جسر لریله
وعقبه ویوغازوبالجمله مابینده واقع اولان بلاد وقری

ومنازل ومراحل اسم ورسمیله تحریر و بصمه قلنوب رجال
وغیریدن هرفردبرنسخه تحصیل وهربارنظر ایلدکده راهی
اولدوغی طریقك سهولت وصعوبتنی ومنزلك قرب وبعدنی
وسائراحوالنی بلمك ومقتضاءحال ومقامه کوره حرکت
ایلمك دلالتی فن مرقومه موقوف وانك خاصه ومنافعندن
معدوددر وجه مشروح اوزره فن مرقومك منافعی بی حده
وبی شماردر انجق خفی یورلمیه کداشبو عرصه گاه فسیحة
المسالك عالمده واقع ممالك و قلاع وبلاد من کل الوجوه
واقعه مطابق رسم وتصویر وتحریر قوت بشریه دن خارج
برامردر بلکه برمملکتی و یاخود آستانهٔ سعادت مثللو برشهر
عظیمی هزار مهندس حاذق مساحه واپلرایله اوچلوب
تحریر و تسطیح ایلسه من کل الوجوه واقعه مطابق رسم وتحریر
حوصلهٔ طاقندن دور برامردشوار دراول سببدن اشکال
ممالك و بلاد قارطیلری بعض خبط وخطادن خالی اولمیوب
بالجمله ملوك نصاری نیچه مدت بوبابده صرف مقدور
قیلوب هنوز کندی مملکتلرینی صحت اوزره تحریر و تصویره
امکان بولمدیلر اسلامیان ایسه کندو مملکتلرینی دخی رسم
وتصویره صرف همت قلمدیلر واطوال وعروض کابلری
دخی خطادن خالی دکلدر ولکن ما لایعلم کله لایترك کله

مقتضاسنجه

مقتضا سنجه بویله ایکن ترک واهمالی رواکور لمامشدر
وبوحالیله منافع کلی وفوائد نامحصوری تجربه ومشاهده
اولنوب بوفنده تقریب مقام تحقیقه تنزیل قلنمشدر
فی الواقع عادت عالم بویله درکه ایکی دولت بیننده بعض
ممالکی قسمت ویا تحدید لازم کلوب حدود امری مکالمه
ومذاکره اولنمق اقتضا ایلسه من کل الوجوه مما لك
احوالین صحیفهٔ درونده حفظ ایلمك امر دشوار اولدوغی
کبی من کل الوجوه مجهول اولان یرلر خصوصنده مناقشه
ومباحثه همان جریده یه مؤدی اولمغله بوامر خطیره
وواجب دقت واهتمامه مأمور اولان وکلاء دولت اولطرفلرك
قارطیلرینی تحصیل ونظر ومطالعه وانلردن مطلوب
اولان محللرك وضع وهیئتی وکیفیت اتصالات وانفصالاتی
وقرب وبعدی ومسافهٔ امتدادواعتراضی وسائر احوال
لازمه یی معلوم ایدیکنوب مذاکره یه مکنت حاصل ایدر
ولکن تحدید قطعی ونصب علایم برله بالجمله حدود تفریق
وتمییز رتبه سنه کلدکده چون هر محل واقعه مطابق رسم
وتعیین اولنمق خارج قوت بشردر پس بوحالده قارطیلرایله
اکتفا اولنیوب یرلودن اول طرفلره وقوف تامی اولان
کمسنه لراحضار واستنطاق وتقریر لری حریطه لرایله

تطبیق وتوفیق قلوب بو وجهله خطا وغفلتدن تحاشی
اولنه کلمشدر فلله الحمد والمنه دولت علیه ده مسالك
ممالك واطوال وعروض کتابلری کثرتده وارباب معرفت
وفطنت وفرتده واصحاب هنرك اثار جمیله یه میل و رغبتی
حاضر وآماده اولوب مأمولدرکه بوفن مرغوبك اساسی
تأسیس وبنیادی تمهید اولنوب صعوبتی تسهیل وتسویه
قلندقدن صکره وقوع بولان سهو وخطالرفضلانك ادنی
اهتمامیله اصلاح ومحسود جمیع ملل وملوك عالم اولمق اوزره
برصورت مستحسنه یه افراغ اولنه باب ثالث ملوك نصاری
عسکری وفنون حربیه ده قدملیه مغایر فن جدیدلری وطرز
وطور جنکلری بیانده درتمهید سنین سالفه ده طوب وتوفنك
خونپان ملت نصاراده قلتاوزن اولوب قتال وجدال سیف و
شمشیر خونریزه حواله شمشیر بازلقده ایسه ملل اسلام جمله یه
غالب اولوب بوفنده قوت قاهره وقدرت باهره اسلامیه یی
تمامارویی ارضده متمکن ملل نصاری مشاهده ایدوب
خوف وهراسه دوشدیلر وبوغم والمدن نیچه زمان حیران
وسرکردان علاجنده هرجانبه دوان ودفعی تدارکنده هرطرفه
پویان صرف مقدور لرقلدیلر اولا طوب وتفنك وسائر
آتشین ادواتی کاله ایرکورمك تدبیرنه تشبث بعده عسکر

اسلامك وباخصوص عساكر عثمانيه نك شدت ومهابت
او زن اولان حمله وهجوملرينه طاقت كتورميوب بوقضاء
مبرمه حائل اولور برطريق بولمقده مشورتلر وبى حد حصر
رأى وتدبير لرقلدپلر عاقبت سعى وكوششلرى وقضايای
اتفاقيه لرى بونتيجه يى منتج اولدى كه طوب وتفنك وامورجبه
خانه لرى كمال بولدقدن صكره لشكر منحوسلرى دخى برنظام
تام وترتيب قوى الاركانيله مرتب ومنتظم اوله كه لشكر
طائفه سى اولوم خوفنى انديشه يه وفرار طريقلرين فكر
وملاحظه يه مجال بولاميوب خواه وناخواه جنكه قيام
واقدام ايله لامحاله مجبور اولالر بعده اثناء مقابله ده جنكه
منتهيء صفوفلرى برنظام مؤكد الاساس ايله مستحكم
اوله كه عساكر اسلامك رعد مهيب وبرق هائف كبى شدت
وهيبت اوزره معتاد حمله لرينه اول ترتيب حائل وهجوملرينك
دفع ورفعنى اول نظام ضامن ورهين اولاويو امورده جد
واهتمالرى برتبه يه واردى كه نظام وترتيب عسكر
احوالى قيمابينهم برمستقل علمه افراغ اولنوب بوبابده كتب
تدوين اولندى پس بوجمله دن بالبداهه عيان
وبالمشاهده نمايان اولدى كه عساكر عثمانيه لشكر منحوس
كفار حمله وهجوم ايلدكده حمله وهجومه مانع وبوحركت رعد

وبرق مثالیله کفارك صفلرینه وصول ودخولی دافع مجرد
لشکر کفارك اثناء مقابله ده واقع مشید الاساس
ومستحکم البنیان نظام غریب الشکل وترتیب بدیع الطور لریدر
حتی لشکر کفاردن بیچه بیچه ضابطان وسرکارده اولان
اعیان واحوال عسکر ایله اشنا ارباب مهارت ایله کوریشلوب
مدارا ونوازش خاطرلری طریقنه سلوکیله مذاکره
ومواضعه اوزره معامله برله بوسنره وقوفده وبوحکمته
اطلاعده اهتمام تام قلنوب باجمله اتفاق ارای وقضایای
اتحادلری بونتیجهٔ منتج درکه اکر عساکر قاهرهٔ عثمانیه
حین مقابله ده مقتضاء حال ومقامه کوره ترتیب جنود قوی
بازویه ونظام صفوف مبارزان دریا جوشه اهتمام قیلوب
مثلا اهل اسلام جماعتله نمازده قائم اولدقلری صورت
مرغوبه وهیئت مستحسنه اوزره میدان کارزار قتاله دخی
قواعد هندسیه اوزره طرح اولنوب کرکی کبی تناسب
ومساواته مراعات ایله مرتب ومصفف ومنتظم صفلر
اولوب بوسیاقه رغبت وبوطریقی حفظ وحراست ایدوب
جدار مرصوص البنیان اساقوام وثبات اوزره جنك وجداله
مباشر اولسه لر عساکر عثمانیه نك بوترتیب ونظام
اوزره حرکت وسکون واقتدار ومتانتلرینه ملوك کفاردن

برفرد لشکری بلکه بالجمله شرذمهٔ مشرکین افرادی
بویرده جمع اولوب اقدام ایلسه لر طاقت کتورمیوب لامحاله
انهزام کفار جانبنده وقوع بولمق فنون حربیه ده ماهر عقلا
عندنده قضایای مسلمه دندر وبو دعوی مابینلرنده نیچه نیچه
براهین عقلیه ایله مبرهن اولوب فنون حربیه ده مؤلف
کتب قانونلری اجمالا تتبع وارباب دقتلری بروجه مدارا
استنطاق اولنوب بومرتبه یه دک تحصیل اطلاع حد
امکانده اولمشدر اهالیٔ اسلامده موجود بهادران وجست
وجسور لقده مجرب الحال رستموارى قهرمانان بالجمله ملل
کفاردہ نابودو ناپیدا واسما وجسما معدوم اولدوغی
بالمشاهده معلومدر برمرتبه ده که اگر بر بهادر دلیر پلنگ
طاف ومطاف کبی عرصه گاه کارزاردہ ظاهر ولشکر کفار
بدکار وبی شمار دن رسم قدیم وعادت دیرینهٔ ملل سابقه
اوزره برینی میدانه اوقیوب مقابله یه دعوت ایلسه هزار
وصد هزار لشکر کفاردن بودعوته اجابت وبوامر خطیره
مباشرته جسارت ایدر برفرد کافر بولنمز همان بوامر دشواری
کوروب بوصدای سامعه خراش کوش مخموس سمعلرینه
لاحق اولدوغی برله تفنگه الاورب ارا قدن قورشونیله
تلف قیدنه مسارعت ایدر لرو قهرمان شجیع وشیر هیبت

دستم زمان بر منحوس مقهور و مریض و مهانات کافرك بلکه
برزن بدنامك دست تعدی سندن اضاعت قلنور عموما
ملل نصاری اعتقادات و عبادات و معاملاتلرنده احتجاج
ایدندکلری کتب سماویه یعنی انجیل و تورات و زبور
صاندقلری کتابلرنده نظام عالملرینه واجب ولازم احکام
شرعیه لری اولیوب نظام حال دولتلری همان برالای
قانون و قواعد عقلیه لرینه مبنی قلنوب جهاد و غزا بابنده
بردورلو مأموریتلری و مجاهده و مقاتله ضمننده دار آخرتده
اجر و صواب ملاحظه لری اولیوب حیوان لایعقل ولایفهم
مثللو بوو رطه یی ارتکاب و بو مهلکه یی التزام مجرد دفع
مضرت غیری و جر منافع دنیوی تحتنده اولدوغی مستغنی
عن البیاندر فلله الحمد والشکر والمنة وله الکبریاء
والعظمه که انك عنایت بی نهایه وارادت ازلیه سندن زمره
موحدینه امر جهاد و غزا فرض و بالجمله جهاد و غزا و شهادت
ضمننده دار دنیاده منافع مقرر و دار عقباده ما لاعین رأت
ولااذن سمعت ولاخطر علی قلب بشر مراتب ونعم محققه
اولمغله مشقت مسافرته مصابرت و شدایده کارزار و وغایه
مبادرت مقتضاء حال و شان اهالئ اسلامدن افراد اهالئ
اسلام خلقت و جبلیت مقتضاسنجه دخی قوی القلب

وجری

وجری الحال وجسور البسالت وبالطبع جست وچالاك
وسریع الحرکات اولوب افراد کفار ایسه بالطبیعه خوف
وخشیت وکمال کثافت اوزره مجبول جبان وبطی الحرکه
اولمغله اهل اسلامه کوره کفارك بوحالی باعث فرصت وقتال
وجدالده مدار نصر ووسیلهٔ ظفر وموصل غلبه دن
معدود برحالت عد اولنور عسکر اسلامده کسوهٔ
معتاده دخی خفتنه نظر ایله مدار سهولت عد اولنوب
کفاربد کارك کیدوکی لباس نحوست طرازی غایت ثقیل
وسرعت وحرکته مانع وحاجز اولوب حین مقابله ده اوته
وبروه لازم کلن حرکت برمقدار ممتد اولسه همان کسوه لری
کندولرینی یره وب بی تاب وطاقت حرکته مجاللری
قالمز حکایت اولنور که خاقان ختای عسکری مرتب
ومنتظم وبالجمله ترتیب ونظامده ملوك نصاری عسکرلرینه
وجوهیله غالب وبغایت متین وکران عسکر اولوب بالجمله
ملوك عالم عسکرینه ترجیح اولنوب قاعده لری اوزره محله
سفر ایلدکلرنده دشمنه برقاچ منزل قریب اولدقلرنده قونوب
کوچه لرنده ترتیب ونظامه عظیم اهتمام ایدرلر هربارکه بر محله
قونارلردرحال اوردولرینك اطرافنه عربه لرینی دیزوب چپ جوره
احاطه ایدرلر واکادخی قناعت ایتمیوب فی الحال اطرافنه

خندق قازوب اوردوبی ایچرویه الوروب جنگ کرده طوپلرینی
عسکراوکنه دیزوب طوایف عسکری صف صف
اللرنده تفنك طوپلرك اردنده حاضر وآماده طوروب کمال
نظام اوزره صفلری مرتب اولوب بیچه یوز بیك توفنکی
برقتلدن آتش ایدرلرولا ینقطع بوطرزو طور حربه فاصله
ویرمیوب مداومت ایدرلروبوحال اوزره اولد قلرنده خصمك
بونلره وصولی وغلبه سی بردرلوحد امکانده اولمیوب انجق
یولده کیدرکن باخصوص قوند قلری وکوچدکلری زمانده
خصم هجوم ایدوب عرابه لرینی اوکلرینه ویانلرینه چکمکه
وخندق قازمغه آرآم وفرصت ویرمکله ظفر بولورحتی
ممالك ختای جوارنده ساکن قالماق طائفه سی تاتار
عسکری کبی سبق رفتار وچابك سوار اولوب ختای
عسکریله مقابله ومقاومته اقتداری حیز تصوردن دورایکن
عاقبت ترصد فرصت ایله امرای قالماقدن اسن تیشی نام
دلیر النمش بیك قدر عسکر ایله هجرتك سکزیوز اللی
دوردنده خاقان ختای چین خوارك اوزرینه کلوب بوطریقله
بوزدی واسیر ایتدی ومن بعد خاقان کندوحربه حاضر
اولمیوب لازم اولان یرلره سر عسکر کوندرمك کندولرنده
قانون قالدی پس بوجمله پی تتبع ومشاهده برله طرفینك

عسکری احوالنه وقوف تاملری اولان ارباب تجربه واصحاب
دقت عساکر عثمانیه نك نظام جدید ایله منتظم ومرتب
دشمن عسکرینه ظفروغلبه سنه برقاج طریق ملاحظه
ایلمشلردر طریق اول سرعة وعجالة اوزرلرینه واریلوب
حمله وهجوم وسیف وشمشیرخونریزه تشبثدر طریق ثانی
دشمنك زاد وذخیره سی وامداد واعانتی ورود ووصولنه
مدارسهولتی اولان انهارکباردن ایروب واورمانلردن
دخی دورایدوب اچق یرلرده اوته وبرو کزدرمك وجنکه
میدان ویرمکله اتعاب ایدوب تضییق ایتمکدر طریق
اولده کفارك مرتب ومنتظم عسکرینه غلبه وظفروصفوفلرینه
دخوله سبیل بولدرکه همان قورشون یرینه وارلدقده عسکر
اسلام بکدل ویکجهت اولوب بلاتوقف وبلاتردد عجالة
وسرعة کوزاچدرمیوب آرآم وفاصله ویرمیوب علی الاتفاق
والاتحاد حمله وهجوم ایله صفوف کفار قاریشه لربویله
اولدقده کفارك صف اولده اولان عسکرینه صف ثانی
وثالث وسائر کیروسنده اولنلره قفادن امداده وقت
بولنمیوب قوت ومکنتلرینه ودوام وثباتلرینه
ومتانتلرینه باعث اولان نظام وترتیبلری فی الحال
مختل ومشوش اولور وبودخی مجرباتدن درکه

كفار عسكرينك نظام معهودى اختلال وتشويش پذير
اولدوغى برله بازوى اقتدارلرى شكست وقوت نظاميه لرى
بالكليه مضمحل اولوب هزار وصد هزاردخى اولسه لر مقاومته
زهره لرى ومقابله يه جرأت وجسارتلرى قالميوب
بوطائفه عفريت حبلت ميدان شجاعت فارسلرينك تيغ
تيزاب رنكلرينه وشمشير نيلوفرلرينه همانا تسليم كردن
انفصام ايدرلر حتى عسكر اسلام جانندن بوكونه شدت
وكرميت اوزره يورويش مشاهده ايلدكلرنده كمال خوفلرندن
دمت دمت اولوب يوزى قويى برى برلرينك اوزرينه
يقيلورلر وبودخى مجرباتدندركه حمله وهجوم سرعت وعجله
اوزره اولسه لشكر كفارك عسكر اسلامه مضرتى اقل
قليل اولور زيرا لشكر كفار صف صف طوروب حمله
سريعه وقتنده توفنك اتمغه انجق صف اولده طورنلره
زمان بولنوب باقيلره وقت قالمزواول صف اولده اولنلره دخى
خوف وخشيت وكمال دهشت طارى اولوب ونيچه سى
متحير ومنجمد ونيچه سى توفنكنى الدن دوشروب عاطل
ولا يعقل اولورلكن بو محله دخى غفلت اولنميه كه عسكرك
جنكه دورشدوغى محله اول موقعك واول يرك دخى مناسبى
تتبع اولنمق ور وز كارك دخى موافقى كوزه دلمك شرط

عظيمدر

عظیم دیمکان ور و زکار مخالف اولدوغی صورتده جنك تأخیر
وتعویق اولنمق کرکدر انجق حمله وهجوم ده تأنی طریقنه
تشبث اولنورایسه کفار آرام بولوب والای صفوفلرینه
استحکام ویروب نیچه نیچه بهادرلری ایراقدن طوب وتفنکله
شهید ومجروح قلوب فرصت بولورصف اولدن اولانلره پی در
پی قفادن امداد ایده رك کندویه تقویه بولدرر بوحال
اوزره عسکر اسلامك نیچه سنی دهشت و وحشته
دوشورب همان بوحال اوزره برمدت قیام وثبات حیله سیله
غلبه کفار طرفنه واقع اولمق بالمشاهده ثابت اولمشدر
انجق طریق مرقومده حمله وهجومده سرعت ومبادرت
وعسکر اسلامده بو بابده اتحاد واتفاق عدم امکانده اولدوغی
تقدیرده طریق ثانی یه سلوك وتدریج وتأنی ایله عمل اولنوب
لشکر کفار ایله روبرو جنکدده رشمیوب طرف طرف
چالوب وچارپمق وقولن وقنادین یملق وانهاردن واورماندن
ایرمق ایله تضییق اولنسه وبوحال اوزره برقاچ کون
استاغه یوقارویه کتدیریلوب جنکه اقبال صورتنده جنك
تأخیر اولنوب اتعاب اولنسه از زمانده کندویه ضعف کلی
طاری اولمق تجربه یله معلوم ومشهود اولمشدر وبو صورتنده
عساکر اسلامك افراط اوزره کثرتنه احتیاج اولیوب

همان قلیل ومضبوط و بصیرت اوزره اولان عسکره و
کفاردن خبیر واکاه سرعسکره محتاج در وفی الواقع بر دولتك
مرتب ومنتظم عسکرندن غیری صیف وشتاده دشمن
دیارنه هجومه وحریق وغریق ونهب وغارت ایله تخریب
وتضییقه مستعد وقادر عسکری اولدقده یازده وقیشده
دشمنه راحت ویرمیوب وتدارکه دخی مجال قومیوب بوکونه
عساکر انواعنه مالك پادشاه ذی بأس وذیشان ایله
مقاومت مشکل ایدوکنده باجمله عقلا نتیجهٔ تسلیمه
مجبور لردر انجق خفی اولیه که احوال اعدایه وقوف تام
شرط عظیم اولدوغی کبی بر دولت کندوحالنی وقدرت
ومکنتنی وعجزینی دخی فهم وادراك ایلك لازمدر بو امر
واجب الاذعاندن غفلت اولندقده قوت وقدرت فائده مند
اولیوب عدوی عاقل ضعیف دخی اولورسه فرصت بولوب
خصمیله ملعبهٔ صبیان طریقنه زاهب اولورحتی بو بابده
تمثیل طریقیله دیمشلرکه فیل قوتن ادراك ایلسه فیلبان
ناتوانه رام اولمازدی آت کندوسن بلسه فارس عاجز
وبی رحمه مرکب اولمازدی شتر سرمست حالندن بیدار
اولسه ایلك بارین چکوب قطار قطار برحمان تابع اولوب
یدانزدی چونکه براو بجزا مهمات سفریه ده وخزاین

وتقوده واموره جبه خانه ده وذخایرك جمع ونقلنده وتجهیز
عسكر بیشماره جناب باری متعالدن دولت علیهٔ عثمانیه یه
عنایت واحسان بیور یلان مكنت وقدرت معمونهٔ افاقده
هیچ بر دولته ویرلمامشدر روبو بابده باجمله ملل وملوك معترفلر
ومتفقلردر وبو نتیجه یی مداد انصافله امضا ایدیجیلردر
ومع هذا بیه لشكر كفارك عساكر عثمانیه ایله مجادله ومقاتله یه
جسارتی وبرمدت صورت غلبه ده كورنمه سی احوال
اعدایه وقوفاه اسلامیانك كمال تكاسلی ومنشأ فساده
اطلاعلرینه عدم اهتمامی ولشكر كفارك مطلق محل معركه ده
كمال اتفاق واتحاد اوزره نظام وترتیبلرینی حفظ وحراستلری
ایدوكی بالبداهه ظاهر وبوكونه قوی اتفاقلرینه باعث وبادی
واتحادلرینی بالضرورن موجب ومستلزم مجرد جنك صفلرنده
واقع اولان ترتیب غریب وعین اطاعتدن عبارت نظاملری
ایدوكی آشكار اولدی فی الواقع اكرچه بوطائفهٔ حیله
آیین شدید جنك وجدالی ارتكاب ضمننده اكتساب فضائل
اعتقادندن دور ومهجور اولدرولكن قوانین وقواعد عقلیه لریله
طوایف لشكرلرینی بركونه ضبط وربط ومنقاد قلمشلركه نیچه
یبك لشكر مخوس كفار همان برقیل ایله قتل وقصله یه یدلمك
درجهٔ امكانه وارمشدر ادیان سالفه باجمله ناقصه یعنی

شریعت باهره محمدیه دن مقدم ثابت اولان ادیان اربابنه
جمیع امور لازمه ویومافیوما ظهور بولان حوادث ووقایع یومیه
ولیلیه نك حلنده نظام حاللرینه کفایت ومبهمات ومشکلات
معاقدنی فتح وکشفده وفایت ایدر احکام شرعیه لری
اولیوب اکثر امور ده احکام عقلیه لرینه مراجعته مجبور اید یاو
وحالا ملل نصارانك انتظام حاللرینه دائر احکام الهیه لری
یعنی اعتقاد لازمه طرف حقدن وارد وصادر اوامر ونواهی
ودعوی ونزاعلرنده مشکلاتی فتح وحل ایده جك مسائل
شرعیه لری اولیوب نظام حاللری همان عقلیله اختراع
ایلدکلری قوانین واحکام لرینه منوط در حمداً ثم حمداً دین
ودولت اسلام کامل وبوامت خیرالبشر یا بالجمله امور ده
ظهور وحدوثی ممکن ووقایع یومیه نك حق اوزره فتح وحلنده
الی آخرالزمان نظام حاللرینه کافی حق وباطل تمییزنه
وافی احکام الهیه ومسائل شرعیه برله بالجمله امه ممتاز
ومفصل قانمشدر اول اجلدن شریعت باهره محمدیه الی
یوم القیام باقی وحبل متین شرع شریف الی انقراض الدوران
انفصام وانتقاصدن بری اولوب بعض اوقاتده باتقدیر
خدای متعال عسکر اسلامده وقوع بولان انهزام احکام
شرعیه اجراسنده تقصیراته وعدالتده عدم اهتمامه

وحسن

وحسن سياست ايله ضبط وربطده مسامحه يه امور عظامى
نااهله سپارمشه رأى وتدبيرده ومشاوره عدم مبالاته
ارباب وقوف وامور ديده اولنلرك رأى وتدبيرلريله عملدن
استنكافه وتدبير عسكرده مساهله وآلات حربيه
استعمالنده جهله عسكرك امر اوضابطاندن عدم خوفنه
وجمله دن استنع طمع ارتشايه وبوكا مانند دشمنك طرز
وطورندن بى خبر اولمغه وجنكه متهيء اولدوغى صورت
وسياقدن غفلته وسائر احوالنه وقوفه عدم رغبته كه جمله
شرعاوعقلا باعث فساد واسباب انهزامدن عد اولنمشدر
وكذلك حسن ترتيب ونظام ضبط وربط وقانون انقياد
عسكر واسباب اتفاق واتحاد قلوب عسكر وبيانندن
طريق توادد وموافاته سعى وتفرق ومعاداتدن اجتناب
اولنوب وحركات وسكناتده برى برلرينه موافقت باعث غيرت
وحميتدر وبو جملهء مقدمات حفظ ومراعات اولندقدن
صكره مداد حقه وقادر مطلق جناب خداى لم يزله حسن
اعتقاد وتوكل ومعجزات باهرهء رسول كبريايه توسل باعث
نصرت وسبب ظفر ومظاهرت ايدوكى اظهر من الشمس
واپين من الامس در ولعل سلاطين ماضيه نك ترتيب
عسكره دائر احداث ايلدكلرى قوانين حربيهء وقواعد

سیاسیه احکام شرعیه نك عدم کفایتندن ویا آکا مخالفتدن
ناشی اولیوب بلکه اعدای بدکارك نظام قوی ایله ارتباطنی
وترتیب غریب صفوف رجال قتال ایله کندولرینه متانت
واستحکام ویردکلری احوالدن مشاهده ایدوب مقاتله
ومجاهده شدتلرینه مصابرته عسکر اسلامی کره واحکام
شرع شریف اجراسنه وحدود الله‌ك حفظ ووقایتنه جبر
ایچون بعض قوانین حربیه وقواعد ضبط وربطك بسط
وتمهیدینه محتاج اولمشلردر وقتاکه لشکر منحوس کفارك
عساکر موحدین ایله مقابله ده بو مرتبه ده جسارتلرینه
وحمله وهجوم رعد وبرق مثال اسلامیان مدافعه ده مکنت
واقتدارلرینه وبو ورطهٔ قیامت اسایه بی فائدهٔ اخروی
مصابرتلرینه وبوکونه شدتلرده دوام وثباتلرینه باعث
وبادی مجرد کفار دوزخ قرارك حین مقابله ده واقع اتفاق
واتحادلرینی بالضروره موجب ترتیب ونظام صفوفلری
اولدوغی بالبداهه عیان ونمایان اولدیسه پس شرعا
وقانونا اتفاق واتحاد وبکانه کی واطاعت وانقیاد ویك دشمنلری
وکانهم بنیان مرصوص مقتضاسی اوزره صفوف قتالده
یك دل ویك درونی ویك جسمی ویك لحمی مثالی
وسلوکت اسلام وواجب الادا علم حال اهل ایمان اولوب

بوطریق نصرت ضمینه سلوکدن تکاسل ورهبر مظاهرت
رهینه افتدادن تغافل وبو همت مرام رسیده ده رخاوت
وتهاون شایسته ذمت اولی الابصار اولمدوغی ظاهر دراشبو
نظام عسکر تعبیر اولنور فن غریبك موجدلری اولان ارباب
دانشك قول وقوارلری بونك اوزرینه جاریدرکه اولا لسان
عسکرده اورته ویابلوك ویاجماعت تعبیر اولنور بربلوك ناس پیاده
سوارا کرچه اکثر بیك ویاایکی بیك نفردرلکن بشیوز نفردن
مرکب اولق غایت مستحسندر واول اورته کثرت ضابطان
ایله استحکام ومتانت بولور وضابط نفر بنی ونفر ضابطنی
وهرفردیکی واسکیسنی واوستنده والتنده اولان یلداشنی
اسم ورسمیله وهنرواستعدادیله معرفت وتمییزه کرکی کبی بو
صورتله قادراولورویو مقوله اورته ویابلوك ویاجماعت محل
اقتضاده صف صف اولوب طوعاوجبراوکرهاوقهرا
قوللنلور ثانیا سوارو پیاده عسکرده براورته ویابلوك نفرات
وضابطانك کید کاری لباسلری باجمله یك رنك ویك کسم
اولق شرط عظیمدر زیرا مخوف ومخاطره ده بالطبع خائفه
وخاین اولنلرکریزه وادبار طریق بولامزاورته سندن منفك
اولدوغی برله لباسندن حالی معلوم اولوب جزاسی ترتیب
اولنور لباسندن تشخیص اولندوغی تقدیرده غیر پلره

قاریشوب فرار مجال بولورو تشویش واختلاله وانهزامه باعث
اولورحتی اوائل دولت علیه ده عسکریده وغیریده تخصیص
لباس اولمیوب هرفرد بولدوغی ودلدوکی لباسله ملبس
اولورمش بعده عسکریدن عسکری اولمیان ناس سچلمك
واصناف عسکری دخی بری برلرندن تمیز اولمق ایچون
عقلانك رأی وتدبیر اصابت پذیرلری توسطیله هرصنف
عسکره بررکونه کسم لباس تقدیر اولنمشدر ملل نصاری
اشکرنده ایسه مجرد لباسی تنویع ایله اکتفا اولنمیوب
اصناف عسکرده سوار و پیاده دن هربرلوك ویا براورته
تفراتی یك رنك کسوه ایله الباس اولنمشدر بونك منافع
عظیمه سی تجربه برله ثابت اولمشدر وبعض کتب لاتنیه ده
تحریر اولنورکه پادشاهان سالفه دن بعضیلری ملل
نصارانك ترتیب وتجهیز عسکرده تنویع لباسلرنده واقع
خدعهٔ حربیه لرینه واقف اولوب اوجا قلری ترتیب
ولباسلرین تنویع وقانونلرین وضع وتقدیرمطلق نصاری
عسکری نظامنه قارشوواکا مقابل اولق ایچوندر الحق
بووضع قوی وحسن ترتیب کرکی کبی مرعی ومراعات
اولنسه نصاری عسکری ترتیبنه غالب اولمسه ده بهرحال
اکا مقابل ومعادل اولمقده قطعا اشتباه قالمامشدر ثالثا

بشیوز تفردن مرکب اولان پیادکان اورته سنده بشیوز
عدد بویلو تفنك موجود اولق واول تفنکلر درهمده ومیزانده
وبارونده وخفت وثقلتده بالجمله مستوی اولق شرطدر
تاکه حین اقتضاده جملهٔ نفرات بکپاره طولدرمقده یك
فتلدن اتمقده وقالدرمقده واینه رمکده مساوی اولوب
بری برلرینی سبقت ومسارعتدن تحاشی ایده رك ضابطلرینك
امرواشارتنه منتظرومنقاد اولوب تکاسل ایدمه اشد جزا
ترتیب اولنه سواریدن دخی مقتضای حالی بوددرانجق سواری
بلوکلرده بشیوز بوی تفنکدن غیری بشیوز چیفت قبوز
طبنجه سی یعنی بشیوز پشتوو بولنمق شرطدرحتی خلقی
کثرت اوزره اولان دیارلرده عسکر تحریر وترتیب وتجهیز
ایلدکلرنده ادملرك بویلرین اوچوب قدوقامتده برابر
اولملرینه وکذلك سواریده اتلرینك بویی ایپ ایله اوچیلوب
مساواته اهتمام ایدرلرکرك بوحالت وکرك تنویع لباس امری
فوائد سائره دن غیری بوهیئت اوزره اولان عسکرغایت
هیبت ونمایشلواولور رابعا اورته و بلوکلرده ضابطان کثرت
ووفرت اوزره اولوب حتی بشیوز تفردن مرتب اورته نك
عن اقل ربعی ضابط اولق باعث متانت وسبب نظام
ووسیلهٔ ضبط وربط وموجب دوام وثبات در ضابطان

دخی ایکی قسمه منقسم اولوب برقسمی مثلا اون باشلری
وانك امثالی نفراتیله معا داخل صفده طوروب جنکه
مشغولدرلر برقسمی جنكه ایتدرمکه مأمور صفلردن خارج
امام وخلفده ویمین ویساردہ خصمك حال وحرکتنه نظارت
برله اورته نفراتنك تصفیه وتنظیمنه ومحل ومقامه کوره
امر بالمعروف ونهی عن المنکر ایله وتقصیرات ایدنلره تعزیر
ملازمه ایله مقید در وعسکر طائفه سنه جنکه متعلق
قانونلری اقل مرتبه ده ایده رکره جمله نك مواجهه سنده
جلنا قراءت اولنوب هرفرد ضابط ونفرا علی وادنی بصیرت
اوزره اولوب وظیفه سی وما وجب علیهسی اولان قانونلره
موافق حرکت ایله محکم تنبیه اولنور ومخالفت ایدنلره جزای
شدید ترتیب اولنور احوال ضابطان رتبه ورتبه
اعتباری اوزره مبنی واشاغیده اولان ضابط اوست
یاتنده اولان ضابطه انقیاد وانك نفری حکمنده اولوب
جلوفه لری دخی علی مراتبهم تفاوت اوزره وقطع مراتبلری
طریقنده بر درلو شفاعت قبول اولنیوب بوحالت
تشویش واختلاله واختلاف قلوبه وبری برلرینه بغض
وغرضه تصدی یه بادی اولمغله بوقانونه رعایتده اشد اهتمام
واجبدر بالجمله نفراتك جلوفه لری مساوات اوزره اولمقده

باس یوقدر ولکن ضابطانك تفاوت وهر بر ینه حالنه کوره
کفایت مقداری اولق لازمدر تاکیم تفراتك علوفه لرینه
محتاج اولوب طمع ایتمیه لر و باخصوص اورته دن طمع
تقریبیله برنفر نقصان ایتمیه لر بوفسادك ضرری عامه یه
راجع اولمغله بوکونه طمعه جسارت ایدنلره اشد عقوبت ایله
جزا ترتیب اولنه کلمشدر وجنکه عادتلرنده ترغیب وشدتلره
تحمله تشویق علوفه لرده ازدیاد وضمایم ایله اولمیوب بلکه
بومقوله خدمتده بولنان نفر اولورسه بوکا اکرام ضابطلق
ویرلمکله وضابط اولورسه طریقنده ارتفاع وبالایه
تدرج ایله اولوب اصحاب استحقاق وهنر ولرك قدرلری
بلنوب سایر لردن بوکونه امتیازایله ممتاز اولورلر خامسا اثناء
مقابله ده جنکه مباشرت وقتنده آلای ایکی نوع اولق کرکدر
بری الای اول یعنی آلای مقدمدر که دشمنك الینه قارشو
طورمق ایچون حاضر وآماده اولوراشبو الای اولا کومه دن
سچلوب ومیدانه چقوب وخصمه قارشو صف صف
طوروب دشمنك مقداری تخمین اولندقده اکا کوره
ترتیب اولنمق کرکدر ولکن طوپلنوب کومه کومه اولمامق
کرکدر بلکه جماعت مسلمین نمازه طوردقده قواعد هندسیه
اوزره طرح اولنوب کمال تناسب ومساواته رعایت واهتمام

بوله طولانی صفلر بغلیوب وصفجه طوروب آهسته
آهسته دشمن الایلرینه قارشو یوصورنده واریلور صفدن
ایریلوب برفردك ایلروکتمه سنه ویابرایق کیروقالمسنه
بردورلوعلت وبهانه ایله رخصت ویرلمز زیرادرحال آلایده
شکستلك واقع اولوب فساد عظیمه باعث اولور ایکنجی
الای الای موخردرکه دیب الایی اولوربوالای خلقی اولکی
کبی واکامتوازی صف صف اولوب ایکی الای اراسنده بر
مقدارمسافه فاصله قالوب قفادن علی التعاقب آهسته
یوریوب پی درپی ولاینقطع اولکی الایه امداد واعانت
اوزن اولمه درا اولکی الایك صفلرنده وقوع بولان ثلمه ورخنه
وکدکلری عجاله سد وبند وتکمیله سعی اولنوب مقتول
اولنلرك یرلرینی برآن بوش وخالی قومامق کرکدر
زیراهمان برمقتول ومجروحه بش اون آدم یاپشوب اول
صف بوزلمغله دشمن فرصت بولوب اول طرفه صرف مقدور
ایدربوحاله ایسه برآدمه مرحمت همان هاله خیانت کبی
اولور وباش کسوب یرینی بوش قیوب بخشیشه وارمق
بومحله هنان بوکابکزر فساد عظیمدر لکن چته لر وغیر محللر
بووقته قیاس اولنیوب اونلرده باب اعتبار وکرم مفتوح
اولوب خلقی ترغیب وتحریص اسبابی بسط وتمهید اولنمق

کرکدر

کرکدروبوایکی الایك بوهیئت اوزره تنظیمنده نیچه نیچه فائده
وحکمت وارد راز جمله اول مقابله وقتی بر وقت ضیق وقیامت
آسامهیب وپر وحشت ودهشت محل اولوب الای خلقی
قیاس مرقوم اوزره مرتب ومصفف اولمدقچه بری برلرینه
امداد واعانتلری قابل امکان دکلدر لکن ایکی الای دخی
تنظام مرقوم اوزره ترتیب وتنظیم اولندقده دشمن یوزینه
قارشو اولان صفلرده برقوله دشمندن افات ایریشوب
ضعف طاری اولسه دیب الایده اول قوللك قفاسنده
وبرابرنده اولان قول همان وقت فوت اولمازدن ودشمن فرصت
بولمازدن برینه کچرکذا افکذا سائر محللرده دخی هربلوك
اوکنده ویقین وحذاسنده اولان بلوکه امداد واعانت
واکانظارتیله مأمور درحتی الای اولده برقوله اولان
عسکر صفلرینه فساد طاری اولوب دیب الایده اول قوللك
قفاسنده اولان رخاوت وتکاسل ایدوب وقتیله امداد
ایلمسه بعد المحاربه اول رخاوت ایدن قولی بالجمله ضابطان
ونفراتیله قتل عام ایدرلر فائده الای صفوفلری وجه
مشروح اوزره مرتب ومنتظم اولوب وجدال یوسیاق
اوزره بسط وتمهید اولندقده سر عسکر اولانلره سهولت
عظیمه حاصل اولوب عسکر قوللنمق اسان اولورو تقصیرات

تهمتی اسناد ندن بری اولور والا اول روز محشر هیبتده
سوزدکلنز فرمان نافذ اولنز رأی وتدبیر روزین دخی اولورسه
استماع اولنمیوب کون وفساد عالمی خلقی بوندهرج ومرج
اولوب صاحب هنر وفساد اولنلر معلوم اولنز لر تنبیه بر
سردارو یاسر عسکر برخطا ایله عزل وبرانهز املهقتل
وتأدیب اولنمق زوادکلدرز یرابرمقابلهده مجرد کندو
عسکری احوالنه وقوف تام حاصل ودشمنك حیله وخدعه
سمتلرین فهم ومعلوم ایدنمك امر دشوار الحصول اولدوغندن
قطع نظر رأی وتدبیر ظاهرده بی قصور دخی اولورسه
هر بار تقدیره موافق اولمد قچه فائده ویرمز حکایه اولنور که
فرانسه دولتی ایله اسپانیا دولتی بینلرنده زمان سابقده برودت
دوستوب مدت مدیده بالکه همان قرق سنه نائره عداوت
اشتعال بولوب قتال وجدال علوی اطفا وسکونت
بولمامش ایام مرقومه ده فرانسه دولتنده برپیر دانا قرال
تولنوب اسپانیا عسکریله مقاومت ایچون تجهیز قلدوغی
عسکرینه یتهرجال دولتندن عاقل ومدبر وفنون
حربیه ده کامل ظن ایلدوکی برکسنه بی انتخاب وامور
عسکری اکا تفویض وسپارش وبوامر خطیری رأی
وتدبیرینه ودیعه قیلوب علی وجه الاستقلال سر عسکر

نصب

نصب وتعیین ایدرسر عسکر مرقوم دخی اگرچه امورنده
وخاوت وتهاونلر بغایت تحاشی وبصیرت اوزره حرکتلر
برآن خالی اولماز ولکن تدبیر تقدیره موافق اولمیجه هزار
جد واهتمام فائده ویرمیوب سرعسکر مرقوم یدی سنه
علی التوالی منهزم واسپانیه عسکرینه مغلوب اولدی پس
بوحال حیرت اشتمالی فرانسه خلقی کوروب بالجمله
رجال وناس قرالك حضورنده جمع اولدیلر وفریاد وفغان
قلدیلرکه بوسرعسکر بدبختی عزل ایدوب حقندن گلمك
گرك یدی سنه درکه دشمنه مغلوب اولوب راحت واسایش
حاصل مکدر قلدی بوندن بویله بونك یوزندن اثر غلبه بردرلو
مأمول وملحوظ دگلدر دیو عزل وتأدیبی یانده ابرام والحاحلر
قلدیلر قرال مرقوم اگرچه پیرفانی ولکن امور دیده وکار
ازموده مجرب الاحوال حکمت اشنا اولمغله شکایتلرینی
اصغا ومطلوبلرینی قبول قلیوب رد جواب ایلدی که افراد
نوع بشر خطادن خالی وسهو ونسیاندن بری اولمق ممکنات
دگلدر هرکیمکه سرعسکر نصب اولنسه مادامکه بشردر
اندن سهو وخطا ظهور ایلیامك وهرامرده اصابت ایلمك
طاقت بشردن دور بر معنا درانجق سرعسکر مرقوم
یدی دفعه انهزامنده دشمنك یدی عدد حیله سنه وقوف

تحصیل وکند وحرکتنده دخی یدی عدد خطا تقصیر اتندن
متیقظ ومتنبه اولدی اکر طرفزه باد غلبه وزان اولق
مقدر ایسه ینه بونك یوزندن ظهور کلمك ملحوظ در دیوب
سر عسکر مرقومی ابقا ومقرر ایلدی با حکمت خدا
همان اول سنه ده غالبیت مرقومك طرفنده واقع اولوب
من بعد خصم حیله وخدعه یه طریق بولامیوب عاجز
ودرمانده قالدی اصناف لشکر ملوك نصاری ملوك
نصارانك فیمابینهم معتبر عسکرلری اوچ صنفدر اولکی
صنف پیاده وایکنجی سواری واوچنجی صنف کاه پیاده
وکاه سواری اولور اولکی صنف پیادکان صنفیدر عموما
انفانتریا تسمیه ایدرلر پیاده نفره علی الاطلاق صولتاد
تعبیر ایدرلر بونلرك یاتاقلری انجق بربوی تفنکی ایله بر
بایلونتایه منحصر در بایلونتادید کلری براوزنجه اقوایوللو بر
صوری التدر صولتادانی دائما بلنده طاشر اقتضا ایلدکده
انی تفنك اوجنه طاقوب حربه یرینه دور تمجك محلنده
استعمال ایدرلر بو عسکرك قوت ومکنتی بوندن عبارتدرکه
کمال مرتبه ده مشق کثیر وادمان وافر تقریبیله نظام
اوزره صفده طورمقده توفنکی نیزچه طولدروب وجنك
موقعنك اقتضاسنه کوره یمین ویسار دونمك طورنده معلم

وماهر

وماهر اولمش اوله غراناد یردیدکاری عسکردخی صولتنادلردن
معدوددر یعنی رکندلری ایکی بیك نفردن مرکب اولمش
اولسه ایچلرنده کوچلی وقوتلی اولنلری انتخاب ایدوب هر
رکندن ایکیشر یوزنفره اوچرعدد اول خومپره سی ویریلوب
بونلره غراناد یرتسمیه ایدرلرورکندك ایکی بویلوزینه تعیین
ایدوب طوردرلر مترسلره هجومده ودشمن عسکری
صفلرینه وصولده استعمال ایدرلر ایکنجی صنف که دراغون
تسمیه ایدرلربونلرا گرچه اتلودرولکن اقتضا ایلدوکی محلده
پیاده اولوب جنك ایلمك بونلرك وظیفه مالزم لریدر
وبونلرك یات ویراغی هربرنده بربوی تفنك وبرچیفت قبود
طبانجه سی وبرر پالوش که ایکی یوزی کسکن قلج بوینده لکن
طوغری وصودی برآلتدر بونلردن غیری هربرنده بررباله
موجوددرکه مترس وخندق وسپت ایچون اغاچ وچالی
وچرپی کسمرلر بونلرپیادکان وسوارینك خدمتلرینی بیلورلر
وتعلم ومشق ایدرلروچته لره وسائراقتضا ایدن محللره کوندررلر
اوچنجی صنف سوارعسکردرکه علی الاطلاق قواله ریا
تسمیه ایدرلر وبونلرك نفراتنه راینار وقوراژی تسمیه ایدرلر
ویمودن جبه کیرلرودائما بارکیراوزره جنکه قیام ایدرلروبونلرك
سلاح وبساطی بررقره بنادرکه بوی تفنکندن عبارتدر

ولكن صولتـــادك تفنكندن برمقدار قصه درانكيچون
قره بيبر دخي تسميه اولنورلر وبرر چيفت پشتو وبرر بالوشلري
وارد ربونلرك قوتي بارك بيرلري توانا وكندولري كوچلي وقوتلي
اولمقدن عبارتدر واكثريا بونلرك جنكي تفنك ايله دركاهيجه
خصمه قريب اولدقده بالوشلرين دخي استعمال ايدرلر پس
ملوك نصاري نك حرب وضربه متعلق جنك اموري بالجمله
اشبو اوچ صنف عسكرك عمليله اولورو كرك جنك وكرك
متريس ولغم قازمق وطابيه ياپمق وكرك انلره لازم اولان
چبوق وچالي وسيت الحاصل جنك وجنكه دائر خدمت
هرنه كونه اولورسه اولسون جمله سني اصناف ثلاثه
عسكر على السويه كورملودر بوكونه خدمتدن عسكر يدن
برفرد استثنا اولنماز اول اجلدن عسكر تحرير ايلد كلرنده
نفرات مقوله سني اكثريا اهالئ قرى دن جمع وتحرير
ايدرلرزيرا بلاد اهلى هريرده تن پرورو راحت پرست اولوب
قرى خلقي ايسه رنجبرلكي وارغادلكي حين صباوتدن اعتياد
ايتمكله تعب ومشقتنه زياده تحمل ايدرلر صورت ترتيب
لشكر نصاري ملوك نصاري لشكرلرنده اورته وبلوك
ويا جماعتدن عبارت اولان ركمند نفراتك اكرچه عددي
اطراد اوزره اولميوب بررگمند يشوز ويك وايكي يك

وزياده

زیاده نفردن دخی ترتیب اولنور لکن سهولت ایچون حسن
نظام اوزره رکمند نفراتی قومپانیا لره یعنی اوطه لره توزیع
وتقسیم اولنوب پیاده رکمندی قومپانیا لرنده یعنی اوطه لرنده
یوزر آدم بولنمق وسوار بدء عن اقل سکسن آدم بولنمق شرطدر
وضابطه نك کثر تیله متانت ویریلوب رکمندلری هرنه مقدار
آدمدن مرکب اولور سه اولسون بهرحال اول رکمند
خلقنك عن اقل ربعی مقداری علی مراتبهم اعلی وادنا
ضابطه اندن عبارت اولمق قانونلرنده شرطدر مثلا بر
پیاده یعنی صولتاد رکمندی ایکی بیك آدمدن مرکب
اولسه عن اقل بشیوز ضابطه محتاجدر سائر عسکرلری
اصنافنده دخی قاعده لری بودر احوال رجال عسکر فرق
اللی بیك عسکره سرعسکر تعیین اولنوب اول سرعسکرك
معیتنده صاحب رأی وتدبیر ارباب استشاره دن یکرمی اوتوز
مقداری رجال دخی ضم اولنور که سرعسکرك حرکتی باجمله
بورجالك مشورتلریله واتفاق آرالریله اولمغه محتاجدر
وبورجالدن هر بریسنك بو یتنه برخدمت باری تحمیل اولنور
قانون استراژ او پارولا استراژا مطلق لسانلرنده بکلمکه
دیرلر بو محله قر اولدن عبارتدر پارولا دیدکلری بر وضع
غریب وامور مهام سفریه والزم لوازم حربیه دن عدوشمار

ایلد کلری برامر واجب الاهتمام در پس لشکر نصاری
سفره عزیمت ایلد کلری کوندن قراول و پار ولا قاعده لرینه
غایت اهتمام ایله مراعات ایدرلر و حرکت ایلد کلری کوندن و
محلدن ابتدا برله هر قوناقده وهر کوناده رجال عسکر سر
عسکرك یا نه جمع اولوب دیوان قوریلوب وجمله دن اول
کیجه نك وکوندیزك قراوللری امرینی کوروب طرف
طرف قول قول قراوللرا رسال واوزرلرینه معتبر و معتمد
ضابطلر تعیین اولنور قراول امری صورته افراغ اولندقده
زید و عمرو و بکر مثالو برلفظ مهمل تخصیص اولنوب اول
لفظ بی معنا پار ولا تسمیه اولنور و رجال وعسکردن پیاده
وسوار رکندلرك هر برندن برر معتمد ضابط پار ولا نك
اخذ وتبلیغنه متعین اولمغله جمله دیواندهموجود بولنوب
حلقه مثالو دائره اولوب پار ولا لفظنك صدوروورودینه
منتظر استاده طورر لر سرعسکر پار ولا وضع و تخصیص
ایلدوکی کلمه یی رجالدن مقربنه واول دخی قربنه کذا
فکذا دائره خلقی بری برلرینك قولاغنه فصلد ایوب بیانرنده
معهود اولدقده رکندك بوامره مأمور ضابطلری رکندلرینه
واروب رکند قولو نلارینه مخفی خبر ویررلر وانلر دخی
اوطه لرندن قراوله مأمور ومهیا اولانره پار وله لفظنی

مخفی بلدرلر فعلی هذا اول لفظ معهود مثلا زید اول کیجه بك
پارولاسی اولوب قراوله بولنان نوبتجی او زرینه برکمسنه
ظهور ایدوب کلسه درحال کمسنك دیوخطاب ایدرودرعقب
پارولاندرد یوسؤال ایدر پارولادن بی خبر اولمغله مخاطب
ثیزجه جوابه قادر اولمیوب تردد ایلدوکی کبی بیکانه دن ایدوکی
معلوم اولوب نوبتجی انی اخذه ویا اهلاکه سرعت ایدر
وقفاسنده اولان قراوله خبر ایدرواول دخی قفاسنده اولانه
کذا فکذا قراول کومه لری برراوق اتمی مسافه ده ودخی
صقیجه دیزیلوب برقوله بوکونه وقعه ظهور ایلسه بوخبر
فی الحال اوردولرینه وسرعسکرورجاله واصل اولورودشمن
قریب اولدقده پارولایه برتقریب ایله واقت واحوالرینی
تجسسه فرصندبولنسون دیوکاه اولورکه کیجه ده ایکی دفعه
پارولالفظنی ثبدیل ایدرلروقراوللرینی محل ومقامك
اقتضاسنه کوره ترتیب ایدوب اوردولرندن هرجانبه
بیرقاچ ساعت مسافه یه وارنجه ترتیب ایدرلروقراوللری
یوقلمغه معتمد ومعتبر رجال متعین اولوب پی درپی عاللرینی
ثفتیش وتجسس ایدرلر قواعد وشروطه مغایرادنی
تقصیرات ومسامحه مشاهده ایلدکلرنده قراولی بلاامان
قتل ایدرلر قانون صفرلشکر نصاری چون ملوك نصاری

عسکرلری سفرده وحضرده گاه فنون حربیه تعلیم وتعلیله
وگاه ضابطلری قبولرنده لیل ونهارشدت اوزره نوبت
بکلمکله وگاه امور جنکه دائر خدمتلریله دائما اشتغال اولنوب
سفرلرده لازم کلان خدمتلرایام خالیه ده فراموش اولنمامق
ایچون علی التوالی والدوام قوانین حربیه ومراسم سفریه
اجراسی بلاد وقلاع یازلا وقشلاقده وسائر بولندقلری
محللرده درکاردر پس سفرلری متعین اولدوغی کبی برمحلده
تجمع ایدوب اول امرده عسکرلرینی کمال دقت واهتمام ایله
یوقلمه ایدرلر وهمان اول محلدن مقدمهٔ جیش ومدد او
جیش تعیین وافراز اولنوب قراوللرقانونلرینه زیاده دقت
واهتمام ایدرلر وهنوز کندو دارودیار لرنده امنیتده ایکن
بوامر واجب الاهتمامی ترک اتمیوب مداومت ایدرلر حرکت
ایدکلرنده سیر ومشییلرنده نظامی حفظ ایدرلر قوناقلرنده
کذلك اهتمام ایدوب اوردولرینه عرابه لردن طابور چکرلر
برقاچ قبوقیوب اول قبولری بکلرلر واوردولرینه بیکانه
قومیوب مظنه وشبهه ایتدکلری کسنه لری کرمیت ایله
تفتیش وتجسس ایدرلر وبوجمله اهتمام خصمك برطریقله
کندولردن دلویا خبر المامق ایچوندر خصمه تقرب
ایدکلرنده عرابه دن طابور یله اکتفا ایتمیوب خندق ایله

قوناق بقوناق اوردولرینه استحکام ویررلر وقوناقده وجنکده
چرخ فلك دخی استعمال ایدرلر دشمنه دل ویرمکدن
هرحالده احتراز ودشمندن دل المغه غایت اهتمام ایدوب
بوخصوصده بذل اموال ایدرلر صورت حرب وقتال
نصاری ملوك نصاری عسکرلری بری برلریله ویاغیر خصمك
عسکریله مقابل اولوب جنکلرنده حفظ ومراعات ایدکلری
قاعده لری بودرکه ذکر اولنور مثلا اون ایکی بیك
مقداری لشکر بدرنجه افرنجینه اول مقدار عسکریله جنکه
دورشد قدلرنده اولا اول عسکرك نصفی یعنی التی بیکی
کومه دن سچلوب آلای اول اولورلر وخصمه قارشو عزیمت
ایدرلر لکن کومه کومه اولوب کتمزلر بلکه قواعد هندسیه اوزره
طرح اولنمش خطوط مستقیمه اوزره کمال تناسب ومساواته
مراعات ایدوب کویا جماعت مسلمینك نمازده واقع
هیئت مرغوبه لرینه تقلید واهتمام برله نظام اوزره صف
صف اولورلر سرعسکراورته ده قرار ایدوب صاغ قوله
وصول قوله رجا لدن مدبرلر تعیین اولنور وینه اوچ دوردر
رکندار وزینه رجالدن برر مدبر ومباشر تعیین اولنور بووجه
اوزره آلای اولدن عبارت اولان التی بیك ادم قارشولرنده
اولان خصمك حرکتنه کوره اقتضاسی اوزره اوچ ویادورت

وياپش ويا التى صف اولوب برى برينك اردنجه طورنا
قطارى كبى صفلر بغليوب طورر لرو ركمند قوميانيلرى يعنى
اوطه لرى مضبوط وعسكر دخى بوفنده معلم وماهر اولمغله
نظام اوزره دزلمكده چندان زحمت چكمزلر مثلا بو ركمندلر
بيكرآدمدن مركب اولسه التى ركمند اوطه لرى قوش قنادى
كبى اچلوب التى صف اولورلر وهر صفده بيكرآدم دزيلوب
التى صف برى برينك اردنجه سنجاقلرى كشاده التى
قات طولانى محكم ديواره دونروكذالك ديب الاى ايچون باقى
قلان التى بيك آدم دخى بوصورت وهيئت اوزره التى صف
اولورلروايكى الاى ميانده برمقدارمسافه قويوب الاى
اول ايلرو يورودچه الاى ثانى انى كوزه دوب يورر
دشمن يوزينه يقلشمدقچه اصلا تفنك اتمزلر غايت ثانى
وسكون اوزره يورييوب صفلرك كمال تناسب ومساوات
اوزره اتصافلرينه وادامت واقامتلرينه غايت اهتمام ايدرلر
انجق ترمپته لرى وسائرسازلرى صداسى ايشيديلورآلاى
اول دشمن يوزينه قريب اولدقده صف اولده مرتب بيك نفر
آدم بيك تفنكى يك فتيلدن اتش ايدرلرواول صف اولده
اولنلرفى الحال ديزچوكوب ياكيرو چكلوب صف ثانى
درحال يرينه كچرواول دخى يك فتيلدن بيك پاره تفنكى اتش

ایدوب صف ثالث یرینه کچر قائم اولور کذا رابع وخامس
وسادس بری بر لرینی تعاقب ایده رك فاصله ویرمز لر
وتوفنکلرینی طولدرمقده مسارعت ایدرلر خصمك سرعتیله
هجومندن احترازا یدوب قطعا آرام ویرمزلر وصفلری
منتظم اولمغله هرنه جانبه دونمك اقتضا ایلسه فی الحال
دونرلر صفلری نظاملرینی محکم حفظ ایدوب حرکت ایدرلر
دیب آلای صفلری ایسه بونلره نظارت ایده رك هرنه طرفده
ضعف ومغلوبیت کورسه لردرعقب بلا توقف قفادن امداد
ایدرلر مقتوللرینه بو محلده قطعا نظر ایتمزلر بو فردك بو اشاده
اتاسنه ویا قرنداشنه یا پشمغه ویا بر بهانه ایله کیرو
چکلمکه زهره سی یوق بو مقوله حرکته تصدی ایده نی
ضابط بلا امان اوروب قتل ایدر وقانونلرنده بویله لرك دمی
هدردر بو وجه اوزره برطرف مغلوب اولدقده ینه فرار
تشبث ایتمزلر ینه الایلو صفلرینه مهما امکن استحکام
ویره رك کیرو چکلمکه مباشرت ودشمنی ارالرینه کیروب
صفلری نظامنه خلل کلمه مکه عظیم تقید واهتمام ایدرلر
وغالب اولان طرف دخی الای ترتیبنی بوزمیوب پراکنده لك
ایله دشمنی قومق سوداسنده اولماز زیرا آلای ترتیبلری
مختل اولدوغی کبی قوت ومکنتلری مضمحل اولوب

لاشی اولور لرو بالدفعات تجربه اولمشدر که غالب اولان
طرف غالبیتنه مغرور انظامنی بوزوب طرف مغلوب ایسه
نظام اوزره بولنمغله دونوب مغلوب ایکن غالب مطلق اولمشدر
وجنك میدانی کیمده قالسه غالب عد اولنوب غنیمت عد
ایدرلر بو جمله دن ملل کفارك عساکر عثمانیه نك حمله وهجومنی
منع ایچون تدارك ایلدکلری نظامارك فهم اولنور
مع هذا اینه طریق آخر ایله آلایلرینه دخول ووصوله فنون
حربیه مهره سی جواز کوستروب دیرلرکه دولت علیهٔ
عثمانیه قوت قاهره صاحبی اولوب انجم شمار عسکر تدارکنه
قادر در جائزدرکه دشمنك نظاملو عسکرینه قارشو نظاملو
عسکر تدارك ایدوب مجرد حمله وهجوم ایچون دیکر بر بلوك
عسکر تدارك ایلدکده نظاملو عسکر نظاملو عسکری
مشغول قلدقده دیکر عسکر حمله وهجوم ایدوب طریق
آخرده سهولت برله کفارك لایلرینه داخل و واصل اولور
واکرچه نظام عسکر نیچه نیچه شروط وقیودی مشتمل بر
مستقل علمه افراغ اولنمش ولکن مبداء فساد بو محلده مشهود
وطریق ظفر وغلبه بو نظام وترتیب خدعه سی علمنه
منوط وتدارکنه مربوط کورنمکله بو محلده بو مقدارنی تسوید
ایله اکتفا اولندی ینه ملوك وملل نصارانك امور عالم

برله

برله آشنالری اثناء مکالمه لرنده علی طریق المباحثه
والمناقشه دیرلرکه عجبا دولت علیهٔ عثمانیه جانبندن وارد
حمله وهجومی دفع ایچون ملوك نصارانك تدارك ایلدکلری
حیل حربیه لری تتبع وملاحظه اولنوب ترتیب ونظام
عدویه مقابل ومحاذی ترتیب ونظامیله عسکر تجهیز وتنظیم
قلسه لراولورمی وبو امره بروقتنده رغبت وطرف دولتدن
مباشرت حیز تصور میدر دیو ایراد ایلدکلرنده بعضیلری
عناداوزره مجبول اولملریله عدم امکانده اولدوغنده اصرار
بعضیلر حکیم مشربه اولوب جواز وامکانه ذاهب اولوب
دیرلرکه دولت علیهٔ عثمانیه نك انجم شمار خلقی اولوب
تجهیز عسکره دائر بالجمله لوازم مساعد ایکن نصاری
عسکرینه نظام وترتیبده مقابل ومحاذی بلکه اندن زیاده
مشید الارکان ومؤکد البنیان نظام اوزره سکسن بیك
عسکر همان برسنه ایچنده مجدداً تدارك ایدرویا سلاطین
سالفه نك عسکره دائر قانونلرینی تتبع ایدوب احیا ایدر
وقت وزمانه کوره قصور وایسه تکمیل ایدر بوندن قطع
نظرحالا هر وقت واناده موجود بیشمار عسکر دن سوار
وپیادکان اورته ویاو کلرینی نصارانك خدعهٔ حربیه سی
اولان نظام وترتیبنه مقابل ومحاذی نظام وترتیب جدید

ایله مرتب قلمق یعنی نصاری عسکرینه مقابل اورته وبلوکلر
نفرات وضابطانی عدد ده مساوی وتفنکلرینی دخی
مساوی قلوب لباسلری دخی تنویع اولنمق همان اوچ
دورت آی مدت تنه محتاج دیرلر بعضیلری ایسه سلاطین
سالفهٔ عثمانیه احوال اعدادن غافل اولمیوب ضبط ممالک
ایچون وضع قوانین لازم کلوب کذلک قواعد حکمت
وشرعه مطابقت وعقل وفراست ایله دشمنه غلبه ده
سهولت ایچون وضع ایلدکلری قانون حرب واوجاقلری
اقراغ ایلدکلری صورت وطور وطرزلری ملوک نصارانک
نظام جدید دیدکلری واعماد کلی برله استناد ایلدکلری
قوانین حربیه لرینه قات قات غالب اولوب حضرده
وسفرده اعمال ونکاسل اولنمیوب کرکی کبی حفظ
ومراعات ده اهتمام اولنسه لشکر نصاری عساکر اسلامک
بوکونه شرع وقانون اوزره حرکتنه طاقت کتورمزدی دیو
اقرار ایدرلر وبوندن غیری دولت علیهٔ عثمانیه نک جود
وکرمی وبو وجود عسکر طوایفنه معتاد انعام وبخشیشی
وهر حالده طیب ونوازش خاطر عسکریله اهتمامی معمورهٔ
آفاقده شهرت والسنهٔ عالمده تواتر بولوب مجروح وعلیله
وپیر عاجزه بروجه تقاعد کفایت مقداری معاش

تعیین

تعیین اولنمق خاصهٔ دولت علیهٔ ابد اتصالدرکه دول
سائره ده مثلی سبقت ایتمه مش وحالا ملل نصاراده بوکا
مشابه بروضع ظهور ایتمامش در بوجمله مسامع عالمیانده
مقرطوتمغله ممالك نصارادن از زمان حلولنده مراد اولندوغی
مقدار مرتب عسکر و بوخدعهٔ حربیهٔ نصارادهٔ ماهر
کمسنه لرجر واحضار اولنمق همان برصاحب تدبیرك ادنی
همتنه موقوف در دیرلر فی الواقع اثناء سفرده جاسوسلر
توسطیله نصاری عسکرینك کوشلرینه القا اولنسه که خدمت
پادشاهی یه کلن قبول اولنور وکرك ضابطه کرك نفره
معتاد نصاری اوزره اله کلد کلری علوفهٔ قلیله نك طرف
دولتدن ایکی قاتی ویریلور و بعدالمحاربه ایام خالیه ده دخی
قطع اولنمیوب محل مناسبده اسکان وفیمابینهم آیینلری
اجراسنه ممانعت اولنمازدیو بوکونه وعدلرایله بیچه سینی
یکه ضابطان ولشکر نصارانك اکثرینی بوجانبه صید وجر
ایلمك امر سهلدر وبوطریق خدعهٔ حربیه دن معدود
بوطریق ممدوحدر حال بوکه ملوك نصارانك باجمله
عسکرلری اگچه ایله طوتمه یوللو عسکر اولمغله قاعدهٔ
مستحسنهٔ دولت علیه اوزره دائم وثابت اولوب اسامیلری
اولمیوب فرصت بولدقجه قاچوب التفات کوردکلری

دولتلرك خدمتلرينه كيدرلر مثال دولت عليه ابد قيامده
قليو نلرظهور ندن اول اق دكز سواحلنده متمكن كفار بدكار
قليو نلره مالك اولوب شرذمهٔ خاسرينك تسلطندن
نه مرتبه ده زحمتلر وجميتلرينى منع ومضرتلرينى دفع ايلمك
امر نده نه كونه سعى واهتماملر بذل اولنمش معلوم ومتواتردر
فلله الحمد تدبيراصابت پذير مقارنتيله كفار سفينه لرينه
وقليو نلرينه مقابل ومحاذى سفينه لر وقليو نلر يا پلوب
ازمدت ايجنده دست تسلطلرى دفع ورفع اولدوغندن
غيرى بعايت الله تعالى امر دونما حفظ الله عن النقصايا
جمله يه غالب استعدادينه وروى دريا ده عديم المثل كماله
ايرشدى مأمولدركه دريا امرى نظام پذير اولدوغى كبى
قره ده دخى عسكرك ترتيب ونظامنه ادنى اهتمام قلنوب
دشمن حيله كارك فنون حربيه ده تشبث قيلدوغى ترتيب
عسكر وجنك نظامى خدمه سى تتبع وملاحظه قلنوب
اكا مقابل ومحاذى ترتيب ونظامه رغبت وباخصوص قوانين
حربيهٔ عساكراحيا ومراعات وبوامر جليله جد واهتمام
اولنسه زمان قليلده كماله ايريشوب باخصوص كه عسكر
جنكجوى عثمانيانك كمال مرتبه ده ظاهر وعيان اولان
استعدادلرى مقتضاسنجه بوفن غريبده جمله يه تفوق وتصدر

ايللرى

ایللری امر بدیهیدر زیرا بالذات و بالطبع نظامه قابلیت
واستعداد عسکر اسلامده جمله یه غالب و بازوی مکنت
وقدرت من کل الوجوه مساعد وحسن نظام وانتظام کامل
انقیاد وامتثاله قاید برمعنادن عبارت اولمغله شرعاوقانوناً
اطاعت وانقیاددخی علم حال اهل اسلام وفریضهٔ ذمت
اهل ایماندر مثال باجمله ملل نصاری ایجنده مسقو
کفره سی برذلیل و رزیل واعتباردن قالمش برطائفهٔ
حقارت آیین وخوش صفت اولوب هیچ بردشمن اتخاذ
ایدمکه ذخیره لری و برعسکرایله مقاومته قدرتلری متصور
دکل ایکن ملل سائره نك دست تعدیسی خوفندن همان
اقطارارضدن برجانبه وشدید البرد و دائم الشتا فرانلق
مملکتلره چکیلوب صید وشکار طریقیله معاشه قناعت
اتمشلر ایکن پکرمی ویا اوتوزسنه بوندن اقدم ایچلرنده
برعاقل ودانا چارنامنده ملکلری ظهور وطوایف سائره نك
احوالله رین و ترتیب و تنظیم عسکره وسیاست ناسه دائر
قواعد و قانونلرینی تفتیش و تفحص قیلوب فنون حربیه
اسبابنه راغب وبو علمده ماهر ارباب هنری دیارآخردن صید
وجرایدوب انلرك رأی و تدبیرواعانتلری ایله عسکرینی
ترتیب ونظامنه مباشراولورواآزمدنده کندو عسکرنده

بوفنی قوتدن فعله کتورروب اکابر ملوك نصاری عسکرلرینه
مقابل ومحاذی مرتب ومنتظم عسکر پیدا ایلدی وبراوبرا
سائر لریله مقاومته من کل الوجوه اقتدار حاصل ایلدی
چارمرقوم اکرچه کافر بدخلقت لکن برنکبت قوی همت
اولوب قره سی عسکرینی ملوك نصاری عسکرلرینك
نظام وترتیبیله منتظم ومرتب وتجهیز وتفویت قلدقده
بومرتبه یه دخی قناعت اتمیوب بحرده دخی ملوکه تقلید
وسائرلره مساوات وموازنت حاصل ایلمك ایچون بذل اموال
ایله انکلتره وندرلانده وسائر ممالك ملوکدن سفینه بناسی
احوالنده ماهر استادلر جمع واحضار وکمال اهتمام ایله
سفینه لره مدت مدیده زوال کلمامك وفور تنه لرده تلاطم
امواج دریاده شدت تاره تحمل وسائر لوازمنده تقید واهتمام
برله وافر قلیون وچکدیری طرح وبنا ایدوب بحر بالطقده
مثلی سبقت ایتمدك بلکه اشد لمدك بردونمای احداث
ایلدی وکذلك بحر خزرهنوز سفینه ودونمادن
وبرکسنه نك تصرفندن خالی بردریا ایدوکن کوروب دریای
مرقومه برتقریبیله مالك ومتصرف اولمق سودا سیله عجمه
تجارت هواسی بهانه سیله چارمرقوم اول دریاده دخی
سفینه لر ترتیب ودونمای پیدا ایدوب مالك بحر خزر

عنوانی نام بدنامنه تخصیص ایلدی بوندن غیری اطراف
بلاددن مهند سلر کتوروب دریای مرقومك خفت وعمقنی
مساحه واطراف واکنافنی کشت کذا ایله حدود بحری
معلوم ایدینوب بحرك شکل وصورتنی رسم وتصویر ایلدی
ویوطرز وطور ایله عجمستانه وطاغستانه دخی وضع ید
ایدوب اول حوالیده نیچه یرلری وایللری قبضهٔ تصرفنه
کتوردی خلاصهٔ مافی الباب هرحالده حسن نظام امور
عظامك روحی مثابه سنده اولوب فلاجرم هرامرك وجودی
کندویه مخصوص نظامیله قوام ودوامه منوط وموقوف
اموردولت ومهام سلطنت دخی حسن نظام ضبط وربط
وسیاست ایله صورت تقویت وقیام ودوام اوزره متانت
بولوب باخصوص حسن نظام عسکراهم مهامندن تولد
ایدن منافع لایحصی ولایعد اولدوغندن غیری لفظ نظام
مرغوب اولدوغی کبی بوفن غریب نظام عسکر ذاتنده دخی
مرغوب ومحبوب الطبع قوی الاعتماد برلذیذ علم اولوب
منافع کثیره سندن همان برمقدارینه صرف ذهن وتوجه
درون برله اطلاع حاصل اولسه شك وشبهه یوق که باجمله
سوار وپیاده کان واهل تیمار وزعما کمال رغبت برله راغب
اولدقلرندن غیری ولات ممالك ومحافظان سرحد وسائر

وزراو امراو میرمیران اولنلردخی طالب بلکه قپوخلقلرینی
دخی نظام ایله منتظم قلمقده دقیقه فوت ایتمزلردی ونیچه
اصحاب خیرات اثار جمیله وضع وایداعه رغبت ایدوب
وقف مراد ایلدکلری نقود واشیایی بوطریقه صرف
وعسکرینك اورته وباوکلرینه شرط ایتمکله تقویه ویرمکه
طالب وراغب اولورلردی وفی نفس الامر اتفاق عقلای
عالم بویله درکه دولت علیه‌نك خلقی بالذات وبالطبع نظام
قبولی استعدادنده جمله یه غالب اولوب اکر فنون حربیه
نظامیله مفنن واجراسنه دقت واهتمامه همت اولنسه
اعدادن برفردك بودولت علیه‌ٔ ابد استمراریله مقاومته
اقتداری قلمیوب بلکه قبل الحرکه نیچه قلاع وبلادك
مفتاحلرینی بالطوع والرضاء بارکاه پادشاهی یه
کتوروب تسلیمنی مصالحت
کورورلردی
تم التسوید والطبع بعون الملك الوهاب علی ید الحقیر ابراهیم
من متفرقکان درکاه عالی المأذون بعمل الطبع
بدار الطباعة العامرة فی البلدة الطیبة
قسطنطنیه فی اواسط شعبان المعظم لسنه
اربع واربعین ومائه والف

